יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 189 | Łódź, Poniedziałek, 13 sierpnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, ב׳ אלול תרצ״ד | № 189

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

גערינג רעדט וועגן שלום

און שטיצט זיך אויף הינדענבורגס צוואה

בערלין, 12 (ספ. טעל.)

„בערזען-צייטונג" פערעפענטליכט אן ארטיקעל פונ׳ם לופט-פליה-מיניסטער און פרייסישען פרעמיער גערינג.

אין דעם דאזיגען ארטיקעל דריקט דער פרעמיער אויס זיין איבערציינגונג, אז די זארג פון אלע פעלקער איז צוגלייך מיט דער זארג פונ׳ם דייטשען פאלק — צו דערהאלטען דעם שלום. דעם דאזיגען שלום גאראנטירט און בעקרעפטיגט בלויז אנ׳ארענטליכע און אונפאראינטערעסירטע צוזאמענארבייט פון פעלקער. די דאזיגע צוזאמענארבייט דארף לחלוטין נישט אויסשליסען די נאציאנאלע אינטערעסען, וואס פליסען ארויס פון דער געאגראפישער אוןווירטשאפטליכער לאגע. די פערדאכטען, וואס זענען תמיד געווענדעט געגען דייטשלאנד, העצען זי באר אויף.

די געשעהענישען פונ׳ם 30 יוני — שרייבט גערינג — זענען אנ׳אינערליך דייטשע פראבלעם.

די עסטרייכישע געשעהענישען ווידער זענען פון מלוכה׳ש-פאליטישען שטאנדפונקט נישט נוגע דייטשלאנד.

„אונז פעראייניגט בלויז דאס קרובה׳שאפט פונ׳ם בלוט און די זארג פאר די דייטשע שבטים, וואס וואוינען מחוץ אונזערע גרעניצען.

ווייטער שטרייכט גערינג אונטער מיט צופרידענהייט סיימאנס ענטפער אין ענגלישען פארלאמענט אז „דייטשלאנד איז נישט פערבונדען מיט קיין שום טראקטאט-התחייבות׳ן אין דער הינזיכט פון פונאנדערבויען די ציווילע לופט-פליהעריי".

דאנעגען דריקט ער אויס זיין פערוואונדערונג מחמת דער פאר איהם אונפערשטענדליכער דערקלערונג פון באלדווינ׳ען וועגען דעם אריבערטראגען פון דער ענגלישער שוץ-גרעניץ אויפ׳ן רהיין.

„די דאזיגע דערקלערונג — שרייבט גערינג — וועלכע איז אראפגעפאלען אויף דער גאנצער וועלט, ווי א באמבע, בערוהיגט מיך נישט. איך גלויב נישט, אז דער ענגלישער וויצע-קאנצלער זאל זיך האבען צוגעאייגענט די טענדענציעזע אנשויאונגען פון געוויסע פראנצויזישע קרייזען, אז דעם אייראפעאישען שלום בעדראהט דווקא דייטשלאנד".

זעהענדיג אין באלדווינ׳ס דעקלאראציע ביי כער א זארג פאר׳ן אייגענעם לאנד, דערקלערט גערינג:

„דערפאר שפארען מיר הויך אפ די אומבערעכטיגטע השדים פונקט אזוי, ווי קלאר און בולט מיר חורן איבער אונזערע פאדערונגען אויף גלייכע רעכט און גלייכע זיכערקייט.

גערינג ענדיגט זיין ארטיקעל, פעררופענדיג זיך אויף הינדענבורג׳ס צוואה, די ריכט-ליניע פון וועלכען עס איז — שלום.

יודען ענטליפען מאסענווייז פון טערקיי

קאנסטאנטינאפאל, 12 (יט"א טע-לעגראפיש) די יודישע איינוואוינער בעקומען פסדר דראהונגען, אז זיי זאלען זיך אפטראגען פון טערקיי. צוליב די לעצטע געשעהענישען אין טערקיי, איז די לאגע פון די יודען אין טערקיי נישט קיין געהויבענע, און עס מערקט זיך א מאסען עמיגראציע.

גערמאניזם און ראסע...

„אז איהר ווייסט נישט פרעגט, אויב נישט שווייג!"

בערלין, 12 (ספ. טעל.)

„פעלקישער בעאבאכטער" אטאקירט שארף דעם פראפ. אטא בעהאגעל פאר זיין ארטיקעל אין דער „דויטשער אלגעמיינער צייטונג", אין וועלכען ער טרעט שארף ארויס געגען טראקטירען פון גערמאניזם און ראסען-ענינים דורך דילעטאנטען און מענשען, וואס זענען נישט בעהאווענט אין אזעלכע פראבלעמען.

דער פראפעסאר האט פערענדיגט זיין ארטיקעל מיט דער פראזע: „פרעגט זיך, ווען איהר ווייסט עפעס נישט!"

איהם ענטפערט אין „פעלקישען בעאבאכטער" ד"ר שטראבעל, וועלכער ווייזט אן דעם געהיימראט פראפ. בעהאגעל, אז דער הויפט-יסוד פון דער טעטיגקייט איז דער ווילל און די ווירדע פונ׳ם פאלק, און נישט די ווירדע פון אביעקטיווען בעלעהרטען. אין דער נייער מלוכה — ערקלערט ד"ר שטראבעל — וועט געשאפען ווערען א נייע וויסענשאפט פאר׳ן דייטשען פאלק.

געבענדיג אנ׳אנצוהערעניש וועגען די קאנצענטראציע-לאגערן שרייבט דער „פעלקישער בעאבאכטער": מיר האבען לעת-עתה געהאט פאר מענשען, וועלכע האבען געלייקענט אונזערע וועלט-אנשויאונגען, א זעהר רעאלען ערציהונגס-מיטעל. דאס מיטעל געפינט זיך נאך אלץ אין אונזער רשות.

ענטפערענדיג אויפ׳ן „ענטפער", כאראקטע-ריזירט די „דייטשע אלגעמיינע צייטונג" דעם ד"ר שטראבעל אלס דילעטאנט.

אויפפאדערונג!

איך פאדער אויף דעם געוועזענעם לאנגיעהריגען בוכהאל-טער פון דער פירמע „שטיינבערג, שפיעוואק און ספולקע" און יעצטיגער מיטארבייטער פון דער פירמע שמעללער ה׳ מטא-דאר קרישטאל, 6-טער שערפיען 30, דאס ער זאל אין פערלויף פון 3 טעג מיר ערלעדיגען די פראטעסטירטע וועקסלען, וועלכע ער האט מיר געגעבען אלס זיין איידעמס אבראם בלאטט און ווי מ׳ווייזט זיך ארוים הייסט זיין איידעם נישט בלאטט נאר וויגארע און לויט די אינפארמאציעס פון אדרעסען-ביורא געפינט זיך איבערהויפט נישט אין לאדז קיין אברעם בלאט.

אין פאל ער וועט מיך נישט ערלעדיגען ביז 3 טעג, געב איך דאס איבער צו דער פראקוראטור.

3305 א. האלפערן, 6-טען שערפיען 36:

געגען גרויסע בעלוינונג!

נעכטען זונטאג צווישען 6–8 א זייגער אוונד איז געגנבעט געווארען אין „וויגאדא" נארוטאוויטשא 13 טעל. 247-90 אנציגער. די ה"ה גנבים ווערען געבעטען זיך צו פערשטענדיגען טעלעפאניש געגען גרויסער בעלוינונג. דיסקרעציע געזיכערט.

צו די ה"ה גנבים!

פאהרענדיג פון אנדזשעיעוו קיין לאדז, האט מען מיר ביי דער באהן אין אנדזשעיעוו ארויסגעגנב׳עט א פארטפעל מיט געלד, וועקסלען, פראטעסטען, א פאס.

די ה"ה גנבים ווערען געבעטען דאס געלד זיך צו פערהאלטען און די וועקסלען מיטן פאס אפצוגעבען געגען בע-לוינונג צו קרוקאווסקי, פאלודניאווא 23, טעלעפאן 139-32. דיסקרעציע שטרענג געזיכערט.

היינט, מאנטאג, דעם 13. אויגוסט 1934, 8.30 אווענד קומט פאר אין אייגע-נעם לאקאל פון דער יודענשטאטס-פארטיי טראוגוטא 8

א טרויער-אקאדעמיע

געווידמעט דעם אנדענק פון דיכטער

ח.נ. ביאליק ז"ל

מיט רעפעראטען וועגען לעבען און שאפען פון ח. נ. ביאליק ז"ל וועלען ארויס-טרעטען ד"ר ירמיהו פרענקעל, מאג. זאנדער א א.

מיט רעציטאציעס וועט ארויסטרעטען ה׳ גראבאוויעצקי, לייטער פון דער העברעאישער סטודיע.

צו די ה"ה גנבים!

דער גנב, וואס האט אויף 11 ליסטא-פאד 20, געגנבעט אייניגע פעקלעך, ווערט געבעטען צו פערשטענדיגען זיך דורכ׳ן טעלעפאן נומער 132-15 צווישען 9–12 און פון 4–8. דיסקרעציע געזיכערט.

די פריוואטע

7-קלאסיגע מענער פאלקס-שולע

„Nauka i Wychowanie"

פון לעהרער-קאאפעראטיוו אין לאדז

מאכט בעקאנט, אז די ווייטערדיגע איינשרייבונגען נעהמט מען אין די קאנצעלאריע אויף פילסודסקיעגא 62 (געוועזענער לאקאל פון גימנאזיום „וויצדזא") יעדען טאג פון 10–1 און 5–8. — טעל. 245-97.

עס ווערט געלערנט לויט די נייעסטע פעראגאגישע דערגרייכונגען יודישע למודים אין א בריטען מאסשטאב. ביי דער שול איז טעטיג א מוסטערהאפטע פרעבעל-שול.

דער לייטער ע. גאלדשמיד.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

צוריקגעקערט

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

שלאסערײ-ארבייטען

ווי: אויך אויטאגענישע שווייסונגען, מעטאל-בעארבעטונגען, מא-שינען-טיילען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13

מיין חבר און פריינד

צבי לעווינסקי

צוליב׳ן טראגישען טויט פון זיין

ברודער און שוועגערין

דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

מ. ד. האמבורסקי.

Dr. med. I.ROZENFELD

אוירען, נאז און האלז-קראנקהייטען

ZAWADZKA 8, tel. 241-53.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30

Dr. Wajnberg

ספעצ. פון לונגע, הארץ און ססלערא-זא-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פעטריקאווער 145 טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

Dr. S. Kantor

ספעציאליסט פאר הויט און ווענע-רישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוועכע

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ. פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

אוירען, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z.Rakowski

פעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוזאמען אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולא-טארישע פון 11–2 און פון 5–8 אוונט.

Dr. med. Haltrecht

צוריקגעקערט

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פעטריקאווער 10, טעל. 131-86

נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט זונטאג פון 10—1 בײטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

פאר גאלד, בריליאנטען,

ביזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזאר פיאלקא

פעטריקאווער 7.

די פאגראמען אין אלזשיר

האבען געבראכט א שאדען פון 40 מיליאן פראנק

פאריז, 12 (יט"א טעלעגראפיש).

פון אפיציעלען קאמוניקאט, וואס איז דא אינט פערעפענטליכט געווארען איז צו זעהען, אז די שאדענס, פון די פאגראמען אין אלזשיר דער־גרייכען א סומע פון 40 מיליאן פראנק, טויטע זענען פערהאן 27, 100 שווער - פערוואונדעטע. פון די פערוואונדעטע איז איינער געשטארבען. 144 אראבער ווערען געשטעלט פאר'ן געריכט.

גובערנאטאר פון אלזשיר אנגעקומען קיין פאריז

פאריז, 12 (יט"א טעלעגראפיש)

דא איז אנגעקומען דער גובערנאטאר פון אלזשיר, קארד, וועלכער האט אפגעגעבען א בעריכט פון פאגראם אין אלזשיר.

סוויטש קאנטרא פאן-פאפען

פאריז, 12 (ספ. טעל.)

אונטערשטרייכענדיג די אונאפהענגיגקייט פון עסטרייך פאר די ענינים פון אפהיטען דעם שלום, פערזיכערט „דער עקא דע פארי", אז מוסאליני האט בדעה ארויסצושיקען קיין ווין דעם מיניסטער סוויטש, וועלכער זאל אין געוויסע היגזיכטען זיין א געגענגעוויכט אין בעצוג צו פאן־פאפענען.

ארץ-ישראל אויף דער טאג-ארדנונג אין פעלקער-בונד

זשענעווע, 12 (יט"א טעלעג.)

אויף דער טאג-ארדנונג פון דער איצטיגער סעסיע פון דער פעלקער-ליגע, ווערט געשטעלט א פונקט וועגען ארץ-ישראל.

נייער רעגירונגס-קאמיסאר אין סארבריקען

סאר-בריקען, 12 (יט"א טעלעגר.)

אויפ'ן ארט פון פאפענען איז בעשטימט געווארען אלס רעגירונגס-קאמיסאר פון דייטשען רייך, יוזעף אורקעל, וועלכער איז בעקאנט אלס עקסטרעמער אנטיסעמיט.

יודישע קהלה אין ווירטענבערג בעט צו ערלויבען די שחיטה אויף עופות

בערלין, 12 (יט"א טעלעגר.)

די יודישע קהלה אין ווירטענבערג האט זיך געווענדעט מיט א בקשה צום אינערן-מיניסטער, וועגען ערלויבען צו שעכטען עופות.

שילדען מוזען זיין אויף אלע יודישע געשעפטען אין נירענבערג

בערלין, 12 (יט"א טעלעגר.)

די נירענבערגער פאליציי האט פעראדענט,

אז אויף אלע יודישע געשעפטען מוזען זיך געפינען שילדען מיט'ן פולען נאמען פון געשעפט. איבהאבער, כדי די קונים זאלען נישט קענען זאגען, אז זיי האבען נישט געוואוסט, אז דאס געשעפט געהערט צו א יוד.

דייטשע יודען נישט געשטארט זיך בעטייליגען אין הינדענבורגס לויה

בערלין, 12 (ספ. טעל.)

ווי מ'ווערט ערשט איצט געוואויר, האבען די דייטשע יודען דערלאנגט א ביטע, אז זייערע פארשטעהערשאפטען, — די רייכספערטרעטונג פון די דייטשע יודען און דער בונד פון די קאמבאטאנטען זאלען זיך מעגען בעטייליגען אין די לויה-פייערליכקייטען פון הינדענבורגען אין טאנענבערג. די מאכט האט אבער די ביטע אפגעווארפען. דער דאזיגער פאקט האט אויף די דייטשע יודען געמאכט א פאטאלען איינדרוק. אין איניגע בערלינער שוהלען זענען פארגעקומען טרויער-גאטעס-דינסטען און

אין עטליכע דייטש-יודישע צייטונגען זענען ערשינען ארטיקלען, אין וועלכע עס איז אפען אויסגעדריקט געווארען די פערביטערונג צוליב'ן דאזיגען אפזאג.

כדאי צוצוגעבען, אז אין די גאטעס - דינסטען, און אין די טרויער-ארטיקלען האט מען — משמעות לויט דער אנווייזונג פון דער מאכט — דער עיקר בעדארפט בעמאנען דעם גרויסען פערדינסט פון נפטר, וואס איז געשטארבען און איבערגעגעבען די ממשלה פון היטלערן.

וועגען ארייגפיהרען דייטשע סחורות קיין ארץ-ישראל

בערלין, 12 (ספ. טעל.)

צווישען דער רייכסבאנק און פערטרעטער פון די יודישע ארגאניזאציעס איז געשלאסען געווארען א נייער פינאנץ-אפמאך וועגען דער עמיגראציע פון דייטשע יודען אין ארץ-ישראל.

אויפ'ן סמך פון דאזיגען אפמאך ווערט אין דער רייכסבאנק געשאפען א ספעציעלע קאנטא נומער 2 פאר דער „טעמפעל-געזעלשאפט" אין יפו.

מיט דער ערלויבניש פון דער דייטשער מאכט קענען די יודען, וואס וואוינען אין דייטשלאנד, און וואס האבען בדעה אמאל אריבערצופאהרען קיין פאלעסטינא, אריינטראגען אויף דער קאנטא נומער 2 און אויפ'ן חשבון פון דער „טראנספער-געזעלשאפט העבדה" אין תל-אביב, פערשידענע סומעס. די דאזיגע געלדער האפען בענוצט ווערען אויסשליסליך אויף צו בעצאהלען פאר דייטשע סחורות, וואס וועלען אימפארטירט ווערען קיין פאלעסטינא און דארט וועלען די סחורות ארויסגעגעבען ווערען די פער-אינטערעסירטע פערזאנען.

א דריט חלק פון די דאזיגע סומעס וועט בלייבען אין דער רייכסבאנק. יעדע פערזאן וועט קענען אריינטראגען א סומע פון 50 טויזענד מארק. און בעקומען פאר אזא סומע דייטשע סחורות.

די פעראינטערעסירטע פערזאנען וועלען מוזען צושטעלען א סערטיפיקאט פון בערלינער פאלעסטינא-אמט, אז זיי האבען טאקע בדעה צו בעזעצען זיך אין פאלעסטינא.

א נייער זיג פון קוסאטשינסקי

אמסטערדאם, 12 (ספ. טעל.)

דער פוילישער לייכט-אטלעטיקער קוסאטשינסקי האט היינט דורכגעמאכט א שטח פון 4 ענגלישע מייל אין משך פון 19 מינוט 16,3 סעקונדען, בעת מעשה איז געווען א גאס-רעגען. קוסאטשינסקי איז געלאפען אליין, ווייל דער לויפער נילסען האט אין לעצטען מאמענט אפגערופען זיין אנטייל אין דער פערמעסטונג. געווען 15000 צושויער.

דערטרונקען געווארן א דייטשע טארפעדא-שיף

שטאקהאלם, 12 (ספ. טעל.)

„סווענסקא דאגעבלאט" גיט איבער א סענסאציאנעלע ידיעה, אז אין צפון פון שטובענקאמער איז איינגעזונקען א דייטשע טארפעדא-שיף.

געשעהען איז עס בעת די ים-מאנעווערס, וואס זענען פארגעקומען מיט עטליכע וואכען צוריק

באהן-קאטאסטראפעס

אוויניאן, 12 (ספ. טעל.)

דער שנעלצוג זשענעווא — ווענטימיל איז אנקומענדיג אויף דער סטאציע אראפ פון די שינעס. 7 פערזאן זענען דער'הרג'עט געווארען און 35 פערוואונדעט.

בערלין, 12 (ספ. טעל.)

ביים סאמע וואקזאל אין האלע איז היינט פריה פארגעקומען אנ'ערנסטע באהן-קאטאסטראפע. עס האבען זיך צוזאמענגעשטויסען 2 צוגען, 2 פערזאן זענען דער'הרג'עט, 30 שווער פערוואונדעט.

שטארעמבערג אין רוים

רוים, 12 (ספ. טעל.)

דאס אנקומען פון דעם עסטרייכישען וויצע-קאנצלער שטארעמבערג אין רוים האט ארויסגערופען פערשידענע קאמענטארען און פשערות.

אין די עסטרייכישע פרעסע-קרייזען לייקענט מען, אז שטארעמבערג זאל רעדען אין רוים וועגען דער רעסטאוראציע פון די האבסבורגער אין עסטרייך.

עס קורסירם נאך א קלאנג, אז ער וועט דארט ארומרעדען א פראגראם פון אנגעהמען מיטלען צו בעקעמפען די רעוואלוציאנערע בעוועגונג אין עסטרייך.

רוים, 12 (ספ. טעל.)

פירשט שטארעמבערג וועט נאך 2 טעג בלייבען אין וואקאציע-לאגער פון דער עסטרייכישער יוגענד אין רוים. מחמת דעם, וואס מוסאליני איז היינט ארויסגעפאהרען קיין ראמאניא, וועט זיין נעכטיגער געשפרעך מיט מוסאליני'ן זיין דער איינציגער געשפרעך צווישען די דאזיגע צוויי מלוכה מענער בעת'ן איצטיגען וויזיט פון שטארעמבערג'ן אין רוים.

עס קורסירען קלאנגען, אז קאנצלער שושניג וועט קומען קיין רוים אנהויב סעפטעמבער און אז אינטערנאציאנאלע פראבלעמען וועלען בפרטיות בעהאנדעלט ווערען ערשט בעת זיין וויזיט.

שטארעמבערג האט גערעדט מיט מוסאליני'ן בלויז וועגען אינערליכע עסטרייכישע פראגען און בפרט וועגען ארגאניזירען אין עסטרייך א מיליץ, וואס זאל זיין ענליך צו דער פאשיסטישער מיליץ.

בערלין, 12 (ספ. טעל.)

אין דער דייטשער פרעסע האט זיך בעוויזען א ידיעה, אז די איטאליענישע און עסטרייכישע רעגירונגען האבען בדעה צו העכערען די שטופע פון זייערע דיפלאמאטישע פאזיציעס צו דער ראנגע פון אמבאסאדעס. די פרעסע רופט דערביי אן דעם נאמען פון וויצע-אויסערן-מיניסטער סוויטש אלס איטאליענישער אמבאסאדאר אין ווין.

דריי יאהר זאל מען נישט טארען עפענען קיין נייע בעקערייען

ווארשא, 12 (טעלעפאניש)

די הויפט-ארגאניזאציע פון בעקער-פעראיינען אין פוילען האט זיך געווענדעט צו דער מאכט מכח אנבולירען די פעראדנונג וועגען מעכאניזירען די בעקערייען, בנוגע די אלטע בעקערייען, בישט ארויסגעבען דריי יאהר צייט קיין ערלויבנישען אויף בעקערייען, ערלויבען צו באקען זונטאג און יום-טוב-טעג מיט דער הילף פון ארבייטסלאזע איך בישט גערגואלדיגען די פארשריפטען וועגען זונטאג-רוה פאר די שטענדיגע אנגעשטעלטע און אנערקענען בעקערייען און צוקערבעקעס פאר איין פאך. איבערהויפט אין די קליינע שטעט איז אונמעגליך צו אפגרעניצען די צוויי פאכען.

גרעסטער לופט-פליה - רעקארד פון א פרוי

מאסקווע, 12 (ספ. טעל.)

די מיטארבייטערין פונ'ם אינסטיטוט צו פארשען דאס ציווילע לופט-פליהעריי בושעווא האט געשלאגען א נייעם פרויען וועלט-רעקארד.

אנ'ערקלערונג פון יאפאנישען פלאט-מיניסטער

טאקיא, 12 (ספ. טעל.)

דער פלאט-מיניסטער אסומי האט ערקלערט פאר פרעסע-פארשטעהער, אז דאס יאפאנישע פאלק מוז פערשטארקען זיין זיכערקייט און רעאליזירען די פאלקס-שוץ, ווי אויך בעפרייען זיך פון אלע איינזייטיגע התחייבות'ן, וואס פליסען ארויס פון טראקטאטען און וועלכע זענען שוין פעראלטערט.

אויטא-קאטאסטראפע מיט מענשליכע קרבנות

בערלין, 12 (ספ. טעל.)

אויפן שאסע בערלין-ברעסלוי האט נעכטען ביי טאג זיך צוזאמענגעשטויסען א פאסאזשיר-אויטא מיט אנ'אויטאבוס. אין רעזולטאט זענען 3 פערזאן דערהרג'עט און 6 שווער פערוואונדעט געווארען.

Dr. med. Trepman

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעצ. פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענערשוואכע אויך אלע ארט אנאליזען. בעהמט אן פון 8—12 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 8—1. בעזונדערע ווארטע-זאל פאר פרויען.

6 טאג אין א שטורמיסטען קאזארמע

אין א פאריזער צייטונג ווערט געשילדערט ווי אזוי עס זעהט איצט אויס די גערעכטיגקייט אין דייטשלאנד.

א געוויסער געארג ג. האט בעקומען פון זיין ברודער אין האמבורג א ידיעה, אז ער האט איהם מיט א צייט צוריק געשיקט 430 מארק. די דאזיגע סומע האט דער בריף-טרעגער איבערגעגעבען דער באלעבאסטע, וואו זי וואוינט. ווען ג. האט אנגעהויבען צו פאדערען זי זאל איהם צוריקגעבען דאס געלד, איז זי אוועק צו די שטורמיסטען און דערצעהלט אז ג. האט זיך אויף א בעליידיגענדען אופן אויסגעדריקט וועגען היטלערן און די שטורמיסטען.

באלד דערויף זענען צו ג. געקומען שטורמיסטען אין ציוויל און געוואלט איהם ארעסטירען. ווען ג. האט געשטעלט א ווידערשטאנד האבען זיי איהם געדראהט מיט רעוואלווערן און געזאגט: דא קענען מיר דיר גארנישט טון, אבער מיר וועלען זיך שוין שפעטער מיט דיר אפרעכענען.

ג' איז אפגעפיהרט געווארען אין א קאזארמע פון די שטורמיסטען. דארט האט ער זיך געוואלט ארויסווייזען די סבה פון זיין ארעסט, אבער אלס ענטפער האט ער בעקומען מיט דער פויסט אין פנים אריין.

מען האט איהם גארנישט אויסגעהערט און עס איז אויך נישט אנגעשריבען געווארען קיין פראטאקאל. מען האט איהם אראפגעווארפען אין א קעלער אהן פענסטער, וואו עס איז אונמעגליך געווען גלייך צו שטעהן. עס האט זיך געפיהלט אנ'אונדערערדיגליכער בעשמאק און אז ער האט זיך צוגעוועהנט צו דער פינסטערניש, האט ער זיך אריענטירט, אז די צואה, פון די ארעסטאנטען, וואס זענען געווען פריהער איז נישט בעזייטיגט געווארען. אין דאזיגען קעלער האט מען איהם געהאלטען איינע שעה, שפעטער איז ער אריינגעווארפען געווארען אין א אנדערן קעלער, וואו עס איז שוין געווען א קליין פענסטערל מיט קראטען, אבער וואו עס איז געווען פונקט אזוי אונריין, ווי אין ערשטען קעלער, ענדליך איז געקומען די וואך. מען האט אויפגענומען די פערסאנאליען, אבער אויסגעהערט האט מען איהם ווייטער נישט. מיט א קורצע צייט שפעטער זענען ווידער געקומען שטורמיסטען, וועלכע האבען איהם אונטערוויסטע קללות ארויסגעשטויסען אויפן הויף.

דארט האט מען איהם געגעבען צו צוקלאפען א פאר ציגעל אויף קליינע שטיקלעך. די ציגעל זענען געלעגען אויף די ערד און ער האט געמוזט די ארבייט אויספיהרען שטעהענדיגערהייט. ווען ער האט געוואלט צוליב דעם געוואלדיגען שמערץ אין רוקען אנידערקניהען און אזוי ארבייטען האט ער בעקומען א שטארקען שטויס מיט'ן פוס אין רוקען מיט דער בעמערקונג, אז די ארבייטען מוז געמאכט ווערען שטעהענדיג.

אזוי זענען פארגעקומען עטליכע שעה. ענדליך האט מען איהם געפרעגט אויב ער איז הונגעריג, ווען ער האט געענטפערט, אז יא, האט מען איהם געגעבען א שטיק קעז, פון וועלכען מען האט שטארק געפיהלט. ער האט געבעטען מען זאל איהם געבען א שטיקעל ברויט, אהן וואס ער קען דעם קעז נישט עסען. א שטורמיסט האט געכאפט דעם קעז איהם אריינגעשטופט ג.'ן אין מויל און געשריגען: „דא פרעס!" עס זענען צוגעלאפען אויך אנדערע שטורמיסטען. איינינע האבען געהאלטען ג.'ס הענד און איינער האט איהם מיט כח געשטופט דעם קעז אין מויל אריין.

אויף דעמזעלבען אופן איז ער אויך געצוואונגען געווארען אויפצועסען די ברעקלעך קעז, וואס זענען אראפגעפאלען אויף דער ערד און זענען געווען בעדעקט מיט זאמד און ציגעל-שטויב. אויב ער האט זיך אפגעזאגט צו עסען, האט ער געקריגען געשלאגען. 6 טאג האט מען איהם אזוי געהאלטען אין דער קאזארמע. גענעכטיגען האט ער געמוזט אין קעלער, אהן א דעק אויף פערפוילט, שטינקענדיג שטרוי.

אויפ'ן 6-טען טאג האט מען איהם געפיהרט צום שטורמיסטען-פיהרער. און דא איז ער ערשט געווארען אויסגעהערט. אלס רעזולטאט דערפון איז ער ארויסגעלאזען געווארען, און מען האט איהם געגעבען די עצה, אז ער זאל אויף דעם שנעלסטען וועג פערלאזען דייטשלאנד.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 13 אויגוסט 1934

וואס בעדייט די נאציאנאליזאציע פון זילבער

ערב גרויסע ווירטשאפטליכע און סאציאלע רעפארמען אין אמעריקא

באלד ווי רוזוועלט איז צוריקגעקומען פון זיין אורלויב, פארזעהן מיט בריטע ווירטשאפטליכע פולמאכטען, האט ער זיך מיט א בעזונדער קראפט גענומען צו רעפארמאטארישער טעטיגקייט, אמעריקא איז דאס לאנד פון אומבעגרעניצטע מעגליכקייטען. דארט ווערט נאך אלץ אויסגעארבייט און פארווירקליכט ווירטשאפטליכע פראגראמען אין גרויסען מאסשטאב, בכדי צו פארמיידען שפעקולאטיווע קאמבינאציעס, וועלכע די ווירטשאפטליכע פראיעקטען אין אמעריקא פארווירקליכט מיט דער שנעלקייט פון א בליץ, אזוי איז אויך געשעהען מיט דער נאציאנאליזאציע פון אלע זילבער זאפאסען אין אמעריקא.

מען קען נישט זאגן, אז דאס בייע געזעץ איז געקומען פולשטענדיג אומערווארטעט, די אזוי גערופענע „זילבער" פאליטיק האט זיך שוין גלאזט מערקען, בעת עס איז ארויסגעגעבען געווארען דאס געזעץ וועגען דער גאלד קאנצענטראציע אין די הענד פון דער מלוכה. דאן איז שוין געווען קלאר, אז פריהער אדער שפעטער וועט אויך קומען צו א קאנצענטראציע פון זילבער, אויב די גאלד פאליטיק וועט נישט געבען דעם געוואונשטען ערפאלג.

די לעצטע שטרייקען אין אמעריקא האבען בעוויזען, אז רוזוועלטן איז ביז איצט נישט געלונגען צו בעקעמפען די ווירטשאפטליכע שוועריגקייטען.

ווי מען גיט איבער, זאל דאס בייע זילבער געזעץ ארויסגעגעבען ווערען נישט נאר צוליב ריין ווירטשאפטליכע טעמים, נאר זאל אויך זיין א רעזולטאט פון דער שטארקער אגיטאציע פון די אייגענטימער פון די זילבער גרובען. אין אמעריקא האבען זיך אנגעזאמעלט ריזיגע זילבער זאפאסען און די גרובען אייגענטימער האבען געליטען גרויסע היזקות.

עס אינטערליגט נישט קיין שום ספק, אז דאס געזעץ וועגען דער נאציאנאליזאציע פון די זילבער זאפאסען, איז אן אנזאג פון א צווייפאכיגען געלד אומזאץ אין אמעריקא, אבער דאס הייסט נאך נישט, אז די וועלט האט בדעה אפען צוצוטרעטען צו א אינפלאציע.

א צווייפאכער געלד אומזאץ, ווי דאס האט בעוויזען די ערפאהרונג פון לעצטען יאהרהונדערט, דארפען דערפיהרען צו א ווייטערדיגען פאלען פון דאלאר קורס. ביי אזא סיסטעם הערשט שטענדיג די סכנה פון פרייז וואקלונגען אויף גאלד און זילבער. א חוץ דעם דארף מען נאך בעהמען אין אכט, אז דאס אויפקויפען פון זילבער איז פערבונדען מיט בייע גרויסע הוצאות מצד דער מלוכה, וואס קען אונדירעקט דערפיהרען צו א געלד אינפלאציע.

אין די אמעריקאנישע רעגירונגס קרייזען רעדט מען איצט נישט וועגען א אינפלאציע, אבער דער דאזיגער געדאנק האט א שטארקען אנהענגער אין דער פערזאן פון דעם אמעריקאנישען פאליטיקער סענאטאר טאמעס. ער האט ערקלערט, אז ער האט בדעה אנצוהויבען א שטארקע קאמפאניע לטובת א תיכפדיגער געלד אינפלאציע, ער פאדערט א עמיסיע פון 500 מיליאן דאלאר געגען דער פארם פון זילבערנע סערטיפיקאטען און א בייע דעוואלואציע פון דאלאר. טאמאס איז זעהר פאפולער אין אמעריקא און זיין פראפאגאנדע קען אננעהמען א גרויסען מאסשטאב.

פון דער אנדערער זייט אונטערליגט נישט קיין שום ספק, אז אויב עס זאל קומען צו א אינפלאציע אין אמעריקא, וועט דער וועלט וואלוטע מארק ווערער שטעהען פאר שווערע איבערראשונגען.

ווי עס זעהט אויס איז דער גענעראל דירעקטאר פון דער ענגלישער באנק, נארמאן, בעצייטענס געווען אינפארמירט וועגען דער נייער געלד פאליטיק פון דער אמעריקאנער רעגירונג און זיין רייזע, מיט א צייט צוריק קיין ניו-יארק האט געהאט א שייכות צו דער דאזיגער פראגע.

ענג פערבינדען מיט דעם געזעץ וועגען דער נאציאנאליזאציע פון זילבער, איז דער פלאן פון שאפען א צענטראלע עמיסיע באנק אין אמעריקא צו וועלכער עס זאלען איבערגעהן די פונקציעס פון די פעדעראל רעזערוו-באנק. מען וויל אין אמעריקא א סוף מאכען צו דעם פעדעראל רעזערוו-סיסטעם, די פערניכטונג פון דאזיגען סיסטעם, וואס איז געווען טעטיג צוועהנדליגער יאהרען אין אמעריקא, בעדייט א רעוואלוציע אין דער אמעריקאנישער געלד פאליטיק. דער דאזיגער פלאן איז אויך א רעזולטאט פון דער אלגעמיינער ריכטונג פון דער נייער ווירטשאפטליכער פאליטיק פון אמעריקא וואס איז געווענדעט אויף דער קאנצענטראציע פון אלע ווירטשאפטליכע כחות און ווירטשאפטליכע מעגליכקייטען, די רעגירונג וויל אזוי ארום זיך פערזיכערען די פולע קאנטראל איבער דעם געלד אומלויף און קרעדיט וועזען פון לאנד.

די לעצטע רעוואלאציעס פון דער סענאט קאמיסיע וועגען די מיסברויכען, וואס די אמעריקאנער בענק זענען בעגאנגען ביים פערטיילען די אויסלענדישע הלוואות, האבען ארויסגעריסען דעם אויטאריטעט פון די גרויסע הענק, וואס זענען נישט קיין אנהענגער פון רוזוועלטס ווירטשאפטליכע פאליטיק. עס איז הערייבער פערשטענדליך, אז רוזוועלטס פלענער אדורכצופיהרען א שארפערע קאנטראל איבער דער טעטיגקייט פון די באנקען און טרעסטען, וועט ביי דער איצטיגער פסיכאלאגישער איינשטעלונג פון די מאסען, זיכער געפינען א אונטערשטיצונג.

אלגעם די לעצטע ידיעות, האט רוזוועלט בדעה אדורכצופיהרען אין אמעריקאנישען פארלאמענט א ביילאגע געזעץ, אויפ'ן יסוד פון וועלכען ער זאל בעקומען פולמאכטען צו רעגולירען די רייכע הכנסות פון די גרויסע טרעסטען און צו קאנטראלירען די פרייזען, א חוץ דעם האט נאך רוזוועלט בדעה אדורכצופיהרען בריישע שטייער רעפארמען, אויפ'ן סמך פון וועלכע די גרויסע אינדוסטריע אונטערנעהמונגען, און קודם כל די טרעסטען זאלען שטארקער בעשטייערט ווערען.

ער וויל אויך שאפען א אינסטיטוט פון סאציאלע פערזיכערונגען.

ווי עס איז דערפון צו זעהען שטעהט אמעריקא ערב גרויסע ווירטשאפטליכע און סאציאלע רעפארמען.

די ארץ-ישראל-רעגירונג האט נישט קיין רעכט צו בעשטראפען די „אונלעגאלע" עולים מיט תפיסה

פון ארץ-ישראל קומען כסדר אן ידיעות, וועגען א פערשארפטער אקציע פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג געגען די אזוי-גערופענע „אונלעגאלע" עולים. עס ווערען ארעסטירט מענער און פרויען און נאכ'ן אפזיצען א פאר חדשים אין תפיסה ווערען זיי ארויסגעשיקט פון לאנד. אין שייכות מיט דער דאזיגער אונערהערטער האנדלונג פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג שרייבט ד"ר טהאן אין „נאוו. דז." צווישען אנדערען פאלגענדעס:

אין ארץ ישראל קומען לעצטענס פאר אונהיימליכע זאכען. מען מאכט דארט א יאגד אויף מענשען ווי אויף חיות און מען בעגעהט זיך מיט פרייע מענשען, וואס האבען דורכאויס פרידליכע פלענער, ווי מיט מלחמה-געפאנגענע. אזוי דארף מען פארמולירען די דאזיגע אונהיימליכע האנדלונג פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג בנוגע די אזוי-גערופענע „אונלעגאלע" אימיגראנטען. דאס ווארט אליין „אונלעגאל", הייסט פעסטשטעלען א צושטאנד, עפעס א געזעץ, וועלכע דעגולירט די בעציהונגען און בערעכטיגט די רעגירונג צו אזא האנדלונג. עס שטעלט זיך דעריבער די פראגע: צי עקזיסקירט פאקטיש אזא געזעץ? אויף וואס שטיצט זיך עס? וואס פאר א אינסטאנצען קאנטראלירען עס און פאר וועמען זענען זיי פעראנטווארטליך?

מ'קען אוועקשטעלען פראגען אהן א שיעור, אבער דא געהט קודם-כל פעסטצושטעלען דעם פאקטישען צושטאנד, בכדי זיך צו אריענטירען, אויף וואס די הערען ענגלענדער ערלויבען זיך איצט אין ארץ-ישראל.

די ארץ-ישראל רעגירונג האט זיך מיט עפעס אנ'אומהיימליכע טעמפקייט גענומען אויסצוווארצלען די אז. ג. „אונלעגאלע" אימיגראציע. „אונלעגאל" איז נעמליך די אימיגראציע, וועלכע האט נישט בעקומען פון פריהער קיין ערלויבניש אריינצופאהרען אין לאנד אין דער פארם פון אז. ג. „סערטיפיקאט". דאס דאזיגע מיאוסע ווארט בעדייט עפעס א שטיקל פאפיר אויסגעשטעלט אויפן נאמען פון דער געגעבענער פערזאן, וואס גיט איהר דאס רעכט צו בלייבען און בעזעצען זיך אין ארץ-ישראל. די דאזיגע סערטיפיקאטען גיט די רעגירונג אין א בעשטימטער צאהל אין בלאנקא דער יודישער אגענץ, וועלכע קלויבט ערשט אויס אינדיווידועל די פערזאנען, וואס בעקומען דאס רעכט צו אימיגרירען. דאס הייסט, אז די ארץ-ישראל רעגירונג דאט זיך גענאוט דאס רעכט נאר צו בעשטימען די צאהל, אבער נישט דעם אויסוואהל פון מענשען מאטעריאל. און די דאזיגע צאהל דארף די רעגירונג, פעסטשטעלען אויפן סמך פון דער ווירטשאפטליכער אויפנאהמפעהיגקייט פון לאנד. די אפשאצונג פון דער דאזיגער אויפנאהמספעהיגקייט פרובט אויף זיך צו נעהמען די יודישע אגענץ, זי ארבייט אויס גענויע דאטען וועגען דער לאגע אויפן ארבייטס מארק און שטעלט זיי צו דער רעגירונג. די רעגירונג ווידער פרובט אפילו זיך נישט אריינצולאזען אין א דיסקוסיע, און אויך נישט איבערצייגען איהר „פארטנער", נאר שניידט איינגעוואלדיג די צאהל. זי שניידט אפ א העלפט, אדער דריי פירטעל פון דער צאהל, וואס די אגענץ פאדערט. אט אזוי פיהרט זיך די ענגלישע רעגירונג אויפן סמך — פון וואס אייגענטליך? פון וועלכען רעכט? אט אזוי אויפן סמך פון די אלגעמיינע בעשלוסען פון מאנדאט, און אייגענטליך פון דעם רעכט, וואס עס גיט — דעם כוח.

דערפון נעהמט זיך, אז דאס אלץ, וואס פאלט ארונטער אונטער דער צאהל סערטיפיקאטען, אין די לעגאלע אימיגראציע, און דאס איבריגע ווערט אנגערופען אונלעגאלע. דערפון איז געדרונגען, אז א בעשלוס פון דער ארץ-ישראל רעגירונג, וואס ווערט דורך קיינעם נישט קאנטראלירט און נישט בעגרינדעט, ווערט א קוואל פון געזעץ און שאפט געזעצען, ווער עס טרעט איבער אזא בעשלוס, בעגעהט א פערברעכען און אונטערליגט א שטראף.

אבער דאן דארף זיך א פשוטער מענש מיט א געזונדען מענשען פערשטאנד, און מענשליך געפיהל וועגען יסוד פון רעכט, כאפען פארן קאפ און אויסשרייען איבערראשט: אויף וואס פאר א אופן נעהמט אן אזא אדמיניסטראטיווע פעראדנונג דעם כאראקטער פון א געזעץ, פאר וועלכען עס קומט אפילו א שטראף ווען מען היט עס נישט אפ? עס שטעלט זיך די פראגע: מיט וואס פאר א רעכט געשעהט עס? ווער און וואס גיט דער ארץ-ישראל רעגירונג דאס רעכט צו בעשטראפען א פרעמדען מענש — דאס הייסט: נישט קיין פאלעסטינער בירגער — פאר א אונגעהארכזאמקייט בנוגע א פעראדנונג פון דער פאלעסטינער רעגירונג?

נעהמען מיר טון — הגם דאס איז נישט זיכער, אפילו נישט וואהרשיינליך — אז די מאנדאטען-מאכט האט דאס רעכט אויסצושליסען דעם אדער יענעם יוד פון צו קענען בעזעצען זיך אין ארץ-ישראל, אבער ווער האט זי בערעכטיגט צו בעשטראפען א פערזאן, וואס אונטערליגט נישט איהרע פעראדנונגען, אויב ער וויל זיך די דאזיגע פעראדנונגען, נישט צופאסען? זי קען העכסטענס האבען דאס רעכט ארויסצושיקען אזעלכע „איגטרוזען", אבער ביי קיין שום אופן נישט איינצוזעצען אין תפיסה.

און דאך געשעהט דאס טעגליך, מיט אלץ וואקסענדער אכזריות'דיגקייט, און די וועלט שווייגט און ערלויבט אויף אזא פערגוואלדיגונג פון מענשליכען רעכט.

דאס אלץ איז זעלבסטפערשטענדליך, א מאראלישע מיאוסקייט, אבער עס האנדעלט זיך דא נישט וועגען מאראל אדער אנדערער פאעזיע פון דעם מין, נאר וועגען דעם טרוקענעם געוואלט-אקט אויף וועלכען די וועלט דארף ענדליך רעאגירען. די ארץ-ישראל-רעגירונג האט נישט די פארמעלע רעכט צו בעשטראפען מענשען, וואס אונטערליגען נאך נישט איהר יוריסדיקציע. און זי האט נישט דאס דאזיגע רעכט שוין צוליב דעם אליין נישט. ווייל יעדע שטראף האט אלץ פרינציפיעלע הנחה דעם בעדינג, אז דער געגעבענער „פערברעכער" האט געהאנדעלט אין בעוואוסטזיין פון דער בעגאנגענער איבערשרייטונג. און וואס פאר א געזעצליכער בעשלוס לעגט ארויף אויפ'ן פוילישען, רומענישען אדער קאנאדער יוד דעם חוב צו קענען דאס פאלעסטינער געזעץ? עס וואלט, אמת, געלויטעט, אז די יוריסטען זאלען דאס פראבלעם בעטראכטען פון דעם שטאנדפונקט.

מען דארף זיך גאר וואונדערען, וואס מיר האבען נאך קיינמאל נישט פארגעשטעלט דער עפנטליכע די פראגע פון דער אונלעגאלער „אימיגראציע" אין דער אויפפאסונג. בנוגע אונז גיט זיך די וועלט נישט די מיה צו זיין פארמעל יורידיש אין ארדנונג, ווען מען דריקט אונז אויף דעם אדער אנדערען אופן אדער בערעניצט אונזערע רעכט. אין דעם איינציגען פאל, וואו עס איז פאראן א קאנטראלירענדע און העכער שטעהענדע אינסטאנץ, וואלט זי געקענט די גאנצע פראגע אוועקשטעלען אויף א יורידישער פלאטפארם".

פארוואס היטלער איז געווארען רייכספרעזידענט

סענסאציאנעלע רעוועלאציעס וועגען הינדענבורגס טעסטאמענט

די בעקאנטע שווייצארישע צייטונג „באזעלער נאכריכטען" האט נאך הינדענבורגס טויט פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל, וועלכער ענטהאלט סענסאציאנעלע רעוועלאציעס, וואס ווארפען א גרעל ליכט אויף די געשעהענישען אין דייטשלאנד. מיר דערוויסען זיך פון דעם ארטיקעל, אז ביז צום 30 יוני האט היטלער געהאט בדעה ארויסצורוקען אלס הינדענבורגס פערטרעטער, דעם בייערישען שטאטהאלטער פאן עפ. אין לעצטען מאמענט האט ער אבער געמוזט רעזיגנירען פון דעם פלאן, ווייל ווי עס ווייזט זיך ארויס, אז הינדענבורג, פיהלענדיג אז עס דערנעהנטערען זיך זיינע לעצטע טעג, האט איבערגעלאזט א פאליטישען טעסטאמענט אין וועלכען ער האט בעשטימט פאפענען אלס זיין נאכפאלגער און אויף דער רייכסוועהר האט ער איבערגעלייגט דעם חוב אויסצופיהרען דעם טעסטאמענט.

דער טעסטאמענט האט געזאלט געהאלטען ווערען בסוד, אבער היטלער האט זיך דאך דערוואוסט וועגען זיין אינהאלט. פאפען אליין איז צום טייל געווען דערין שולדיג, ווייל פיהלענדיג זיך שוין גאנץ זיכער, האט ער אין מארבורג געהאלטען זיין בעקאנטע רעדע, אין וועלכער ער האט זיך געוואלט פארשטעלען אלס פערטרויאונגסמאן פון די רעכטע.

היטלער האט פערשטאנען, אז בכדי נישט צו דערלאזען צו דער רעאליזירונג פון הינדענבורגס טעסטאמענט מוז ער זיך פאר יעדען פרייז פערשטענדיגען מיט דער רייכסוועהר. וועגען פאפענען אלס הינדענבורגס נאכפאלגער, האט ער נישט געוואלט הערען. אליין האט ער אויך נישט געוואלט איבערנעהמען דעם אמט, און זיין קאנדידאט אויפן דאזיגען אמט איז געווען פאן עפ. די רייכסוועהר האט געפאדערט, אז די שטורם-אפטיילונגען זאלען „אפגערייניגט" ווערען און היטלער איז דערויף מסכים געווען. דערווייל האט זיך רעהם דערוואוסט וועגען היטלערס מאכינאציעס מיט דער רייכסוועהר, ער האט זיך דערשראקען פאר די פאלגען און פערלירענדיג דאס גלייכגעוויכט האט ער אויף דער שנעל ארגאניזירט זיין דילעטאנטישע פערשווערונג געגען היטלערען. אלס ענטפער דערויף זענען געקומען די געשעהענישען פון 30 יוני, וועלכע זענען אבער אויסגעפאלען נישט אזוי, ווי עס איז געווען בעשלאסען, ווייל בערינג האט זיין גאנצע אויפמערקזאמקייט געווענדעט אויף רעכטס און קודם-כל אויף פאפענס באהענטסטע סביבה, וועלכער האט קיין שום שייכות נישט געהאט מיט רעהמס פערשווערונג. פאפען אליין איז ניצול געווארען, ווייל די רייכסוועהר האט זיך פאר איהם איינגעשטעלט. בכדי אויסצומיידען ווייטערדיגע איבערראשונגען, האט היטלער בעשלאסען, מיט'ן הסכם פון דער רייכסוועהר, צו פעראייניגען די מאכט פון פרעזידענט און קאנצלער אין זיינע הענד.

וועגען דער שחיטה-נאכט פון 30 יוני ווערען נאך אלץ בעקאנט ווייטערדיגע פרטים. אזוי, למשל, דערצעהלט איצט א אנטלאפענער קרייזפיהרער פון דייטשען ארבייטס-פראנט ווילי כמאניא, וועלכען עס איז געלונגען צו אנטלויפען קיין מעמעל, וועגען דער שטימונג אין דעם ארבייטס-פראנט.

ער דערצעהלט, אז אין אנגערבורג האבען זיך 33 ארבייטער סאלידאריזירט מיט א ארבייטער, וועלכען מען האט ענטזאגט צוליב א נישטיגען חטא. אלע 33 ארבייטער זענען צוליב דעם אפגעזאגט געווארען פון דער ארבייט. כמאנא האט זיך אנגענומען זייער עולה און צוליב דעם איז געפאלען אויף איהם דער חשד, אז ער איז א קאמוניסט.

אין „הויז פון ארבייט" אין קעניגסבערג האט מען איהם אויפגעפאדערט צו ציהען די קאנסעקווענצען פון זיין טאט. איך האב אנגעהויבען צו פערשטעהען — האט כמאנא דערצעהלט פאר א צייטונגס-קארעספאנדענט — און עס איז תיכף געווארען קלאר, אז מען וועט געבען מיר אנגעהמען א „פראצעדור"... איך האב געוואוסט, וואס דאס בעדייט: פעסט בינדען די הענד און די פיס, שלאגען ביז בעוואוסטלאזיגקייט, אריינווארפען אין א אויטא, אפפיהרען קיין קעדנאו און דאן דער טויט". כאמנאן איז אבער געלונגען צו ענטלויפען.

וועגען דער לאגע אין דייטשלאנד דערצעהלט כמאנא פאלגענדעס: „זייט פריהלינג 1934 איז די אונצופרידענהייט אין אלע קרייזען געוואקסען ביז דער העכסטער שטופע. פון דעם אלעם, וואס היטלער האט אונז צוגעזאגט איז גאר נישט מקוים געווארען... שוין אנהויב יוני האט מען אין די שטורם-אפטיילונגען גערעדט וועגען דער נויטווענדיגקייט פון א צווייטער רעוואלוציע... די געשעהענישען פון 30 יוני האבען אויף אונז שטורמיסטען געמאכט דעם איינדרוק, ווי מען וואלט אין אונז מיט העק געקלאפט... היטלער איז געווען דער פעררעטער, דאס איז געווען אונזערע מיינונג. מיר האבען געוואוסט, אז 20 העכערע פיהרער פון די שטורם-אפטיילונגען פון מזרח-פרייסען, זענען אויף דעם 30 יוני בעשטעלט געווען צו היטלערען, די זענען שוין מעהר נישט צוריקגעקומען... איך זאג אפען, אז די פערספעקטיוון אין נאציאנאל-סאציאליסטישען דייטשלאנד זענען זעהר טרויעריגע און אז מען מוז זיך דערמיט רעכענען, אז דאס נאציאנאל-סאציאליסטישע דייטשלאנד קען מען נישט מעהר ראטעווען, ווייל אלץ איז דארט געבויט אויף שקר און שווינדעל".

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 13 ב אלול תרצ"ד

אויגוסט

זון-אויפגאנג 4.15

זון-אונטערגאנג 7.03

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

דעם 16-אויגוסט וועט אין לאקאל פון דער מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט פעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר דעם פ.ק.או. לאדז שטאט 1 צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1913 וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקענט שטעלען ביז איצט צו די קאמיסיעס און די פאבאראוועס פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט אויב די האבען דערהאלטען באמטענטליכע אויפפארערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען.

דעם 28-טען אויגוסט וועט אין דעמזעלבען לאקאל ווידער אמטירען די צוגאב-פאבאר קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז — שטאט 2, צו וועלכע ס'דארפען זיך אויך שטעלען די דערמאנטע קאטעגאריעס פאבאראוועס, און וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13, און 14 פאליציי-קאמיסאריאטען.

צו דער קאמיסיע מוז מען צושטעלען א פאס אדער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

סוף וואך — ענדע פון די וואקאציעס אין די שולעס

(2) אזוי ווי די הײ-יאהריגע וואקאציעס ווערען נישט פראלאנגירט, הויבען זיך שוין אן פונם קומענדיגען מאנטאג, דעם 20 ד. ח. די נארמאלע לימודים אין די שולען — סיי מיטעלע סיי פאלקס-שולען.

דעם דאזיגען טאג וועלען פארקומען גאָטעסדינסטען פאר די שילער אין אלע היגע געבעט-הייזער.

האנדווערקער!

האסטו שוין רעגיסטרירט דיין ווארשטאט?

אויב נישט, תיכף רעגיסטרירען!

דעם 15-טען היינטיגען חודש ענדיגט זיך דער פריווילעגירטער טערמין!

צוואנגס-אויפמאהנונג פון מיליטער-שטייער

(2) די לאדזשער שטאט-פערוואלטונג איז איצט צוגעטראטען צו די צוגרייטונגס-ארבייטען ביים צונויפשטעלען רשימות פון שולדיגע צאהלער פונ'ם מיליטער-שטייער, ד. ה. פון פערזאנען, וואס זענען פערפליכטעט צו „פאספאליטע רושעניע".

די סעקוועסטראטארען וועלען אנהויבען צו מאהנען דעם דאזיגען שטייער וואהרשיינליך שוין אין העלפט חודש סעפטעמבער.

די גאס אויפ'ן נאמען פון גענעראל בר. פיעראצקי

(2) עהערנעכטען אין אזוענד איז אויף ראג שעג קעמיטשא און וואוולעגליצקא פארגעקומען דער פייערליכער אקט פון ענדערען דעם נאמען פון דער גאס אויף „די גאס פון גענעראל בר. פיעראצקי".

אין דער פייערונג האבען זיך בעטייליגט דעלעגאציעס פון געזעלש. מיליטער-לייט, פארשטעהער פון דער מלוכה- און זעלבסטפערוואלטונגס-מאכט מיט'ן וויצע-וואיעוואדע פאטאצקי בראש.

נאך דעם פייערליכען אקט האט זיך פארמירט א מאניפעסטאציע, וואס איז אוועק מיט דער פעטריקאווער גאס צום דעקארירטען פרייהייטס-פלאץ, וואו עס זענען געהאלטען געלעגענהייטס-רעדעס.

די פייערונג איז דערנאך אויפגעלעזט געווארען.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעמשניצע-פרייזען.

פעליוש דער יוגענד-פיהרער...

מ'האט איהם אפגעפיהרט אין קארטוז-בערעזא

(2) עהערנעכטען אין אוונד איז פונ'ם ווא קזאל לאדז-פאבריטשנא, מיטן ווארשאווער צוג, אונטער א שטארקער פאליציי-עסקארט אוועקגעפיהרט געווארען קיין קארטוז-בערעזא דער 28-יעהריגער פעליקס טשעשלינסקי.

דער דאזיגער טשעשלינסקי איז א מיטגליד פון דער ענדעקישער פארטיי און א לייטער פון דער יוגענד-סעקציע אויף באלוט.

דאס איזאלירען איהם שטעהט אין א צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען פון 8. ד. ח. אויף בזשעזשינער גאס, וואו עס זענען מערדערליך צושלאגען געווארען 6 פערזאן.

נייע געזעצען

5-זלאטיגע מטבעות ווערען איינגעצויגען

לויט דער פעראָרדנונג פון פינאנץ-מיניסטער ווערען איינגעצויגען די 5-זלאטי'דיגע מטבעות, וועלכע שטאמען פון די מוסטערן פון 1928 און 1930 יאהרען.

די דערמאנטע מטבעות הערען אויף צו זיין א צאהל מיטעל דעם 30 סעפטעמבער 1934. פון דאן אן וועט מען זיי קענען אויסטוישען אין די קאסעס פון די פינאנץ-אמטען און אין באנק פאלסקי.

נאכן 30 סעפטעמבער 1936 פערלירען זיי איינגאנצען די גילטיגקייט.

קינסטליך אייז מוז זיין געפארבט, נאטירליך אייז טאר מען נישט פארבען

דער מיניסטער איבער געזעלשאפטליכער השגחה האט פערעפענטליכט א פעראָרדנונג לויט וועלכער קינסטליך אייז, וואס ווערט פערקויפט אדער אויף אנ'אנדערען אופן גענוצט אין פערקעהר צו עסען, קיהלען אדער קאנסערווירען שפייז-ארטיקלען מוז אומבעדינגט ווערען געפארבט.

צו פארבען קאן בענוצט ווערען נאר אזוי-גערופען: וואסער-עאזין אדער נייער קאקציין אין א סכום פון 1 גראם אויף 250 ליטער וואסער.

נאטירליך אייז דאגעגען טאר נישט געפארבט ווערען.

פאר איבערטרעטען די דערמאנטע בעשטימונגען דראהט די שולדיגע תפיסה ביז 3 יאהר צוזאמען מיט א געלד-שטראף ביז 3 טויזענד זלאטעס.

דער אויספלוג פון די אויסלענדישע פאלאקען אין לאדז

(2) בעכטען האט די שטאט, אין שייכות מיט'ן אנקומען פון דעם אויספלוג פון אויסלענדישע פאלאקען אין לאדז — אנגענומען א פייערליכען אויסזעהען.

די גאנצע שטאט איז נאך פון עהערנעכטען דעקארירט געווארען מיט מלוכה-פעהנער.

בעכטען 12 בייטאג, איז אין זאל פון שטאט-ראט אויף פאמארסקא 18 פארגעקומען א פייערליכע אקאדעמיע, ארגאניזירט דורכ'ן לאדזשער קאמיטעט „טאג פון אויסלענדישען פאלאק".

די אקאדעמיע האט געעפענט דער פארזיצער פונ'ם אנגעזעצנעם קאמיטעט, רעגירונגס-קאמיסאר, אינזש. וואצלאוו וואיעוואדזקי.

דער ד"ר בילסקי האט דערנאך געהאלטען א לענגערען רעפעראט וועגען דער פוילישער עמיגראציע.

צום סוף פון דער אקאדעמיע איז פארגעקומען אנ'ארטיסטישער טייל.

ביד חזקה ובזרוע נטויה...

זונטאגדיגע טראדיציאנעלע בלוט-לאזעני שען

(2) פאגאטאוויע איז בעכטען ארויסגערופען געווארען אין א רייהע פאלען, וואו עס זענען פארגעקומען בלוטיגע געשלעגען, און וואו זי האט אינטערווענירט צוזאמען מיט פאליציי.

אזוי איז עס געווען זונטאגדיג „אויפגעלייגט": אויף טרענקעוויטשא 60, וואו מען האט צוקלאפט דעם קאפ פון דער באלעבאסטע וואנדא ריכטער.

אין קאנסטאנטינער וועלדעל ביי „זדיאוויע", וואו עס האבען זיך גאר געזונד צעבויקערט: פינקוס ראזענבלום (11 ליסטאפאד 76), סאלא זיידע (לעגיאנען גאס 48), יחיאל יעהוואב (זאוואדזקא 49), זיגמונט ראזענבלום (11 ליסטאפאד 29).

אויף שענקעוויטשא 56 האבען זיך געגענזייטיג „צורעכטגעמאכט" פיאנטשישעק קראפיבסקי און לוציאן מארכוויצקי.

אויף זאקאטנא 64 איז ווי געהעריג „אנגעלערענט" געווארען פון איהר זוהן די 53-יעהריגע העלענא פיאהארעוויטש.

אויף מארסאריסקא 20 האט מען געעפענט דעם קאפ איגנא קאזשימיערטשאק, און אין פעלד אויף ז שרודלאווא האט זיך שיכור'ערהייט אליין צו'ממת'ט דער 24-יאהריגער יוזעף דושיוביבסקי.

אוועקגעפאלען פון הונגער

(א) אויף בזשעזשינער גאס, נעבען, נומער 44 איז פלוצים אוועקגעפאלען א פער'חלשט'ער פאר הונגער דער 76-יעהריגער הימלאזער און א-בייטסלאזער יאן וואוזשינקאק.

מ'האט איהם אפגעפיהרט אין זאפאס-שפיטאל.

Dr.

Wołkowyski

האט זיך איבערגעצויגען אויף

ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02

נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע

נעהמט אן פון 8—12 בייטאג, 4—6 און פון 7—8

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי" ציגעל-גאס 27 טעלעפאן 112-25

דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען פון דעם גרעסטען אמעריקאנער סטאר, דער שטאלץ פון דער אפערעטע, דעם ראמאנטישען ליבהאבער און זינגער

מיכאל מיכאלעסקא

היינט מאנטאג 9.30 אוונט

3 שעה לאכען!!!

איבערטראפען אלעס וואס איהר האט ביז-איצט געזעהען!!!

יעדע סצענע א אוצר, יעדעס לידעל א שלאגער, א שפע מיט הומאר!

מען לאכט און מען זינגט, מען טאנצט און מען ווילט זיך, מען פערגעסט אין קריזיס!

פרעמיערע!

פון דער ווידערהאלונג ג. וויסער

„סינאריטא"

מיט מיכאל מיכאלעסקא אין א דאפעלט-ראל — אלס מאן, און אלס פרוי.

מארגען, דינסטאג — גרויסער הנחה- און פאלקס-קאנצערט

איהר האט געלאכט?... איהר וועט ווידער לאכן!...

ווייל אויף די קאנצערטען פון לאלא פאלמאן מוז מען לאכען פון גלעכטער!... מארגען, דינסטאג, 9.30 אוונט דער צווייטער און לעצטער געזעגנונגס-קאנצערט פון דער קעניגין פון יודישען ליד, דער שטאלץ פון דער יודישער עסטראדע, די הארציגע זינגערין, דער ליבלינג פון יודישען עולם, די פרעכליכע שטיפערין

לאלא פאלמאן

מיט איהר נייער קלייגעגרינגער, הארציגער שטימע, מיט איהר אריגינעלער, קינסטלערישער אינטערפרעטאציע אין איהר רייכע רעפערטואר האט לאלא פאלמאן מיט שטורם איינגענומען פוילען — אומעטום האט זי געשלאגען דעם רעקארד פון ערפאלג! א אוונט פון הארציגען געדעכטער, פאלקסטימליכע, חסידישע, הומאריסטישע ארבייטער-לידער און כאראקטעריסטישע גראטעסקען. — צום סוף וועט אויפגעפיהרט ווערען א ליריש קאמישער סקעטש „א מתנה דעם טאטען" לאכען אהן אויפהער! לאכען ביז טרערען!

אויפגעפיהרט דורך שלמה קומנער, ראזא סאגדלער, ה' און פרוי צחיליך, ק. גוטמאן.

אלע בילעטען אין פארטער צו 1 זל.

געדענקט! אלע בילעטען אין פארטער צו 1 זל.

מ'בעט אלע גוטע פריינד מעורר רחמים צו זיין און צו זאגען תהילים פאר דעם חולה דעם זשארנובער רב הרב הגאון הצדיק ר' יחזקאל שליט"א בן רבקה פעריל, וועלכער איז געקומען קיין לאדז און איז קראנק געווארען. 3303

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. פאטאש פלאץ קאשטשעלני 10), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער (פעטריקאווער 46), מ. עפשטיין פיעטריקאווער 225), ז. גארטשיצקי (פשעיאזד 59 אנטאניעוויטש (פאביאניצקא 50).

די זומערדיגע האלב-קאלאניעס אויף כאיני ענדיגען זיך

(2) מארגען, 11 פארמיטאג, וועט אויף כאיני פארקומען די פייערליכע פערענדיגונג פון דער זומערדיגער האלב-קאלאניע.

די פייערונג איז פערבונדען מיט א רייהע פערגאנשטאלטונגען.

זעלבסטמארדען

(2) אויף פאלנא 12 האט זיך געסם'ט דער 42-יעהריגער ארבייטסלאזער יאקוב שימאנסקי. פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

(א) דאסזעלבע איז געשעהען אויף דער ...-יעקטאוואנא גאס מיט דעם היימלאזען און ארבייטסלאזען וולאדיסלאוו באנאשיאק.

אויף דאלגע 40 האט זיך געסם'ט קארולינא וועלביצקא.

אין טוטער אויף זשעלאנא 37 האט אויסגעטרונקען זאלץ-זויער די 35-יעהריגע זאפיא סאווינסקא.

פאגאטאוויע האט די אל ערטייל ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין שפיטאל.

איבערגעפאהרען פון אנ'אויטא

(א) אויף פאביאניצער גאס איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא א געוויסער בנימין זארזשיצקי.

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

פאליציי האט דעם שאפער צונויפגעשטעלט א פראטאקאל.

פון א דונער פערברענט געווארן א דארפישעווירטשאפט

(ר) שבת נאכמיטאג האט זיך איבערן דארף גראביעניעץ, גמינע ראמבין, אדורכגעטראגען א שלאגס-רעגען בעגלייט מיט דונערן און בליצען. איינער פון די דונערן האט געטראפען אין דער ווירטשאפט פון א געוויסען יוליוש גאלץ און מאמענטאל איז די גאנצע ווירטשאפט געשטאנען אין פלאמען.

צווישען די לעטניקעס, וועלכע וואוינען אין יענער געגענד איז ענטשטאנען א מהומה, מען האט אנגעהויבען צו פאקען די זאכען, נאר א דאנק די אנגעקומענע פייערלעשער, וועלכע האבען זיך ענערגיש גענומען צו לעשען די שרפה, איז נאך א 2 שעה'דיגע ארבייט געלונגען צו לאקאליזירען דאס פייער. עס זענען פערברענט געווארען די ווירטשאפט און דאס גאנצע לעבעדיגע אינווענטאר.

„פאלקיסטישע בלעטער"

עס איז ארויס פון דרוק דער נומער 1 „פאלקיסטישע בלעטער". צוויי-וואכענשריפט ארגאן פון דער יוד. דעמ. פאלקס-פארטיי אין פוילען.

דער נומער איז א זעהר רייכער און ענטהאלט ארטיקלען פון די אנפיהרער פון דער פארטיי ווי אדוו. נח פרילוצקי אין אונזער ווינקל. אלחנן צייטלין – יוד. פאליטיק און יוד. פאליטישע רעפרעזענטאנץ פאר וועמען זיי זארגען... בעריכט פון די לאדזשער שטאט-ראט-וואהלען, די לעצטע סעסיע פון פארטיי-ראט מיט די אנגענומענע רעזאלוציעס. פון פארטיי-לעבען. פרעסע-רינגען און אנדערע.

דער נומער קאסט 25 גר. ער איז צו בעקומען אין לאקאל פון דער יוד. דעמ. פאלקס-פארטיי שרודמיעסקא 20 און אין אלע האנדוו. פערייגען און צעכען.

אריגינעלע רויטווייגען

אין בעסטער קוואליטעט צו זעהר צוגענגליכע פרייזען ספעציעל פאר מאגען און צוקער-לײדענדע בעקומט מען אין דעם בעקאנטען ווייגעשעפט פון

ע. שיקיער

אינהאבער ישראל שיקיער

לאדז, פולנאצנא 1 טעל. 107-84

היינטיגע ביאַליק-אַקאַדעמיע
פון דער יודענשטאַטס-פּאַרטיי

היינט, מאָנטאָג האַלב 9 אָוונט ווערט אין לאָקאַל פון טראַוגוטאַ 8 אָפּגעהאַלטען ווערען דורך דער יודענשטאַטס-פּאַרטיי אַ טרויער-אַקאַדעמיע, געווידמעט דעם אָנדענק פון גרויסען העבּרעאישען פּאָעט ח. נ. ביאַליק. מיט רעדעס געווידמעט דעם נאַציאָנאַלען דיכטער וועלען אַרויסטרעטען ד״ר י. פרענקעל, מאַג. זאַנדער א.א.

בענעפיס פון לאָדזער פילהאַר-מאָניע אָרקעסטער

צום שלוס פון היי-יאָהריגען זומער-סעזאָן האָט דער לאָדזער פילהאַרמאָניע-אָרקעסטער, בעשלאָסען איינצואָרדנען אַ גרויסען בענעפיס-קאָנצערט אין העלענאָוו.

אין דעם זעהר רייכען פּראָגראַם גייט אַריין די בעריהמטע ניינטע סימפאָניע פון בעטהאָווען. די לייטונג פון קאָנצערט ליגט אין די געניטע הענט פון בראָניסלאַוו שולץ. די ערשטקלאַסיגע סאָליסטען (צוו. א. אויך דאָראַ סקורי) און דער גלענצענדער כאָר פון „הזמיר“, וועלכער וועט זינגען דעם פערטען טייל פון דער סימפאָניע, זענען אַ גאַראַנטיע, אַז דער קאָנצערט וועט האָבען גרויס דערפאָלג.

דעם 15. פון היינטיגען חודש
ענדיגט זיך דער טערמין פון רעגי-סטרירען די האַנדווערקער-וואַרשטאַטען אויף אַ פּריוויליגירטען אופן.
האַנדווערקער, לאָזט ניט דורך דעם דאָזיגען טערמין

ראַדיאָ-פּראָגראַם
מאָנטאָג, ד. 13-טען אויגוסט 1934

6,30 פריהמאָרגען-אוידיציע, 6,35 פליטען, 6,38 גימנאַסטיק, 6,53 פליטען, 7,05 פריהמאָרגען-צייטונג, 7,10 פליטען, 7,20 הויזווירטשאַפט, 7,25 פערשידענעס. 7,35 טאָג-פּראָגראַם, 11,57 צייט = סיגנאַל, 12,03 וועטער, 12,05 פּרעסע, 12,10 פליטען, 1 מיטאָג-צייטונג, 1.05 קאָנצערט, 2 עקספּאָרט-קאָמוניקאַטען, 2.05 האַנדעלס-קאָמוני-קאַטען, 4 לייכטע מוזיק, 5 אוידיציע פאַר קינדער, 5,15 קאַמעראַל-קאָנצערט, 5,40 לידער, 6 שמועס, 6,15 סימפאָנישער קאָנצערט, 6,45 שמועס, 6,55 טעאַטער = רעפּערטואַר, 7 פערשידענעס, 7,10 פּראָגראַם אויף מאָרגען, 7,15 אוידיציע פאַר סטודענטען, 7,40 פליטען, 7,50 ספּאָרט, 8,02 רעפּערטאַר, 8,12 קאָנצערט, 8,50 אָווענד-צייטונג, 9 „צאַפּסטיק“, 9,02 פליטען, 9,12 קאָנצערט, 10 רעפּערטאַט, 10,15 טאַנץ-מוזיק פון טשעכאָטשי-נעק, 11 וועטער.

▪ ▪ ▪

פון אויסלאַנד

7 אָפּערע פון מינכען, 8 וואַגנער-אָווענד פון ענגלאַנד, 8 סימפאָנישער קאָנצערט פון קאָ-פּענהאַגען, 8,45 קאָנצערט פון שטראַסבורג, 9,15 קאָנצערט פון וויען.

MAOK
TĘPI ROBACTWO

געקומען פון פראַנקרייך פּראַווען אַ פּדיון-הבן

(—) מיר האָבען שוין געהערט, אַז מ׳קומט צו פאָהרען פון ווייטע לענדער, אויף אַרומבעמען אַ כלה, אַ ווייב, עלטערען, קינדער און אויף אַ באַזיבע — אַ שוויגער אויך.

אָבער, אַז מ׳זאָל קומען צו פאָהרען פון פראַנק-רייך, אויף צו פּראַווען אַ פּדיון-הבן דאָס זעהט איהר איז אַזא ביעס, וואָס עס לוינט זיך הערוועגען צו דערצעהלען.

מעשה שהיה כך היה.

צוריק מיט אַ רייהע יאָהרען איז אַוועקגעפאָה-רען קיין פּאַריז, אַ לאָדזער מיידעל פון דער משפחה ל. דאָרטען האָט דאָס מיידעל זיך בעקענט מיט אַ בחור, אויך אַ לאָדזער פון דער בעקאַנטשאַפט איז געוואָרען אַ ליבע, שפּעטער איז געשטעלט געוואָרען אַ חופּה און צום יאָהר איז געבוירען געוואָרען אַ בן-זכר.

דאָס קינד איז אויסגעוואַקסען, די געשעפטען זענען נישט שלעכט אַוועק, אַזוי, אַז עס איז גע-לונגען אָבצושפּאָרען אַביסעל געלד.

עס איז ווייטער אַוועק אַ שטיקעל צייט, עס האָט געקומען ציהען אַהיים צו טאַטע מאַמע, זעהן ווי זיי זעהען אויס, האָבען זיי טאַקע נישט לאַנג געטראַכט און אַראָבגעקומען קיין לאָדז, צוזאַמען מיט׳ן דערוואַקסענעם בחור׳ל.

טאַטע מאַמע האָבען זיך שטאַרק דערפרעהט, זעהענדיג די קינדער, באַמעהר האָט זיך געפיהלט גליקליך דער זיידע מיט׳ן אייניקעל, שוין אַ פראַנ-צויזיש בירגער׳ל, און הגם דאָס אייניקעל קען נישט אַ וואָרט יודיש, האָט עס גאָר נישט געשאַדט, אַז דער זיידע זאָל זיך מיט איהם פערשטענדיגען אויף שטום-לשון.

אינצווישען האָט זיך אָבער דער זיידע דער-מאָנט, אַז דאָס אייניקעל איז אַ בכור, און אַלס אַזעל-כער איז ער נישט געוואָרען „אויסגעלייזט“, ווי עס פאָדערט דער יודישער דין.

דער זיידע האָט גענומען איינ׳רעדען מיט׳ן איידעם, דער לעצטער האָט נישט לאַנג געקלערט און מסכים געווען צו מאַכען דאָ דעם פּדיון-הבן, אַזוי ווי עס פאָדערט דער חסידישער שווער.

אומר ועושה, געזאָגט און געטאָן, מ׳האָט צו-געגרייט אַ סעודה, ס׳איז זיך צונויפגעקומען אַ גרוי-סער צאָהל געסט, כהן איז געווען יצחק לעוו. צווי-שען איין לחיים און צווייטען, האָט דער אונגעדול-דיגער עולם גענומען פאָהרען, מ׳זאָל אַריינטראָגען דאָס קינד אויפ׳ן קישען, אָבער ווי איבעראַשט זע-נען זיי געוואָרען, אַז אַנשטאַט אַ קינד אויף אַ קישען, האָט דער זיידע אַ צוואַנציגיאָהריגען פון שמחה אַרייג-געפיהרט ביי דער האַנט אַ בחור׳ל, אויפגעצויגענדיג איהם אויבענאָן. אויסרופענדיג: אָט-אָ דער איז דער בכור.

דער קליינער „פראַנצויז“, האָט בעת דער צער-רעמאָניע געקוקט מיט נייגעריגע בליקען, און כסדר געהאַלטען אין איין שמייכלען.

די סעודה איז אַוועק אין אַ זעהר געהויבענער שטימונג, אַזוי ביז׳ן סוף.

אינפאָרמאַציעס

וועגען רעגיסטרירען די האַנדווערקער-וואַרשטאַטען בעקומט מען טעגליך אין ביוראָ פון „אָ ר ט“, וואָלטשאַנסקאַ 27.

צי ווערט מען היי-יאָהר קאָנען שטודירען אין איטאַליען און שפּאַניען
אַן אויפקלערונג פון איטאַליענישער און שפּאַנישער געזאַנדשאַפט

אין צוזאַמענהאַנג מיט די פערשידענע קלאַגען וועגען בעגרענצונגען פאַר די. וואָס קלייבען זיך צו שטודירען אין איטאַליען אָדער שפּאַניען, האָט זיך דאָס אַקאַדעמישע אינפאָרמאַציע-ביוראָ (פּלאַץ פּאַרען אייזערנעם טויער 6) געווענדעט צו די געזאַנדשאַפטען פון איטאַליען און שפּאַניען מיט אַ ביטע אויפצוקלערען די לאַגע.

אין איטאַליענישער געזאַנדשאַפט האָט מען ערקלערט, אַז קיין שום בעגרענצונגען פאַר סטו-דענטען ווערען נישט געמאַכט. די פאָרמאַליטעטען ביים אָנגענומען ווערען אויף אַן איטאַליענישער הויך-שול דויערן אָבער גאַנץ לאַנג, ווייל יעדע ביטע פון אַן אויסלענדישען קאַנדידאַט מוז בע-טראַכט ווערען דורכן נאַציאָנאַלען בילדונגס-ראַט און ערשט נאָכן בעקומען זיין בעשטעטיגונג ווערט די ביטע איבערגעשיקט צו דער ענטשפּרעכענדער הויכשול. די איטאַליענישע געזאַנדשאַפט האָט ביי דער געלעגענהייט אויך דערמאָהנט, אַז אויסלענ-דער, וואָס ענדיגען אין איטאַליען אַ מעדיצינישען פאַקולטעט האָבען דאָס רעכט צו פּראַקטיצירען אויפן אָרט. דאַגעגען אַבסאָלווענטען פון אַנדערע פאַקולטעטען קאָנען פּראַקטיצירען אין איטאַליען נאָר דאַן, ווען אין זייער מלוכה געניסען די אי-טאַליענער פון זעלבען רעכט.

אין שפּאַנישער געזאַנדשאַפט האָט מען ווי-דער אויפגעקלערט, אַז עס איז איינגעפיהרט גע-וואָרען בלויז איין נייע פאָרמאַליטעט. ביים בעקו-מען די וויזע מוז מען נעמליך פאָרשטעלען אַ צייג-ניש פון דער פּוילישער מאַכט אָדער פון אַן אָפי-ציעלער אינסטיטוציע (אַדוואָקאַטען-ראַט, דאָקטוי-רים=קאַמער, אינדוסטריע=קאַמער א. אַ. וו.), אַז דער קאַנדידאַט וועט אין שפּאַניען פערנעהמען זיך אויסשליסליך מיטן שטודיום און נישט מיט קיין פּאָליטישער טעטיגקייט. פערשטעהט זיך, אַז מען דאַרף אויך ווי געוועהנליך בעלעגען אַ דאָקו-מענט, אַז מען איז אָנגענומען געוואָרען אויף אַ שפּאַנישער הויכשול.

די פאָרמאַליטעטען ביים אָנגענומען ווערען אויף אַלע הויכשולען אין דער וועלט ערלעדיגט דאָס דערמאָהנטע אַקאַדעמישע ביוראָ, וואָס בלייבט שוין זינט 10 יאָהר אין קאָנטאַקט מיט אַלע הויכ-שולען. מינדליכע אינפאָרמאַציעס — בחנם, שריפט-ליכע — נאָכן אַריינשיקען אַ פּאָסט-מאַרקע.

פון יודישען טעאַטער אין פילהאַרמאָניע

סעם בראָנעצקי

היינט, מאָנטאָג 9,15 — צום לעצטען מאָל צו ביליגע פּרייזען די גרויסע טעאַטער-סענסאַציע „וואו איז ערליכקייט?“ אין 3 אַקטען.

2) אַ נאַכט אין בראַזיל״ — גרויסער רעווי-קאָנצערט, מיט׳ן אָנטייל פון אונזערע ליבלינגען דינה האַלפּערן, סעם בראָנעצקי, יוליוס ראַקאָוו, נתן רייכענבערג א. א.

מיטוואָך, דעם 15 אויגוסט — לעצטע געזעג-נונגס-פאָרשטעלונג.

ראַדיאָ-ווינקעל
אויף דער וואָך

יענעם טאָג, דעם 16. יולי ווען די ברויזענדע וואַסערען האָבען מיט אַ ווילדער קראַפט פערפלייצט שטעט און דערפער, פערגאָסען גאַנצע געגענדען און זיי פערוואַנדעלט אין אַן אומענדליכען ים, איז באַלד קלאָר געוואָרען, אַז מיר שטעהען פאַר אַ מורא׳דיגער נאַטור-קאַטאַסטראָפע אין פּוילען.

אונטער׳ן איינדרוק פון דער האַזיגער קאַטאַ-סטראָפע געפינט זיך נאָך ביז׳ן היינטיגען טאָג דאָס גאַנצע לאַנד און סיי די רעגירונג און סיי די בע-פעלקערונג שטרעבען אָן זייערע כחות צו לינדער-רען די בויט פון די געליטענע פון דער פערפלייצונג קאַטאַסטראָפע.

אָט יענע טעג פון פערצווייפעלטען קאַמף מיט דער מורא׳דיגער נאַטור-סטיכיע, וועלכע די בע-פעלקערונג פון די בעדראָהטע ערטער האָט געפיהרט האָבען הערויזען אויף דער אומגעהויערער בעדיי-טונג פון ראַדיאָ, אין יענע פאַלען, ווען אַלע איב-ריגע קאָמוניקאַציע מיטלען ווי באַהן, שאַסעען, פּאָסט, טעלעפאָן און טעלעגראַף זענען דורך די פערפלייצונג בעשעדיגט געוואָרען. בלויז די ראַדיאָ-כוואַליע האָט דערגרייכט אומעטום און איבער בערג און טהאַלען האָט זי דערגרייכט צו די פערפלייצטע געביטען און כסדר אינפאָרמירט די בעפעלקערונג.

ווי בעוואוסט האָט פון דער מורא׳דיגער פער-פלייצונג אַמשטאַרקסטען געליטען מערב-גאַליציען, וואו עס געפינט זיך אַ גרויסער צאָהל פון קור-ערטער, וועלכע זענען זומער-צייט שטאַרק בעוואוינט דורך די קור-געסט. טויזענדער אַזעלכע קור-געסט זענען פּלוצלונג אָפּגעשניטען געוואָרען פון דער אַרומיגער וועלט און פולשטענדיג פערלוירען דעם קאָנטאַקט מיט זייערע פאַמיליעס. אָט זיי אַלע האָבען בעקומען דורכ׳ן ראַדיאָ אינפאָרמאַציעס וועגען צו-שטאַנד פון דער פערפלייצונג ווי אויך מעלדונגען וועגען דער אונטערנעמענע רעטונגס-אַקציע. די גרעסטע בעדייטונג האָבען אָבער געהאַט פאַר די גע-ליטענע די כסדר׳דיגע ראַדיאָ-קאָמוניקאַטען פון קרוי-בים צו זייערע נאָהענטע, וואָס געפינען זיך אויפ׳ן פערפלייצטען געביט.

דעם ראַדיאָ האָט מען טאַקע צו פערדאַנקען דאָס אַנטראַטעווען פון פיל מענשען פון אַ זיכערען טויט, וועלכע האָבען באַלד נאָכ׳ן בעקומען די ראַדיאָ-מעלדונגען. אַז די פערפלייצונג רוקט אָן, נאָך בעצייטענס בעוויזען צו פערלאָזען די בע-דראָהטע ערטער. עס איז זיך אויך לייכט פאָר-צו-שטעלען די שמחה פון די מוטערס, ווען זיי האָבען דערהערט אין ראַדיאָ די נעמען פון זייערע קינדער, וועלכע זענען אַנגעראַטעוועט געוואָרען פון דער פערפלייצונג.

מיט דעם האָט זיך נאָך נישט געענדיגט די טעטיגקייט פון ראַדיאָ. די מיקראָפאָנען האָבען כסדר געוואַכט ביי די בייטעס פון דער ווייסעל און אהן אויפהער אינפאָרמירט די ריזיגע צאָהל ראַדי-יאָ-הערערס פון פּוילען וועגען גאַנג פון דער פער-פלייצונג און איהרע שרעקליכע פאַלגען.

אָט אַזוי שטעלט זיך פאָר אין קורצע שטריכען דאָס בילד פון דער גרויסער און פעראַנטוואָרטליכער אַרבייט פון ראַדיאָ-מיקראָפאָן, וועלכער בעגלייט דאָס לעבען אין אַלע זייטע פאָרמען און אומשטענדען און געפינט זיך שטענדיג אויף דער וואַך טראָגענדיג הילף, ווען דאָס איז נויטיג.

DR. H. LUBICZ
DED.
פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה׳ן 8–10, 12–2, און 5–8 אָווענד און יו״ט 9–1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל

פערפירט אַ בעל-בתיש ווייבעל און טרייבט זי צו זעלבסטמאָרד
(אַ שוידערליכע טראַגעדיע אויף אַלט-שטאָט)

גליקליך און צופרידען האָט געלעבט דאָס פּאָרפאָלק משה און שרה א. פון דער אַלטשטאָט. יונג און געזונד זענען זיי געווען, געראָטענע קינדער האָבען זיי געהאַט, פּרנסה האָט אויך נישט געפעלט. ער איז געווען אָנגעשטעלט אַלס רייזענדער ביי אַן אָנגעזעהענער פירמע און זי האָט געפיהרט אַ לייטיש קרעמעל. מענשען האָבען זיי ממש מקנא געווען.

שיינט דאָך אָבער דאָס גליק נישט אייביג. נעמט צו דער פרייד און צופרידענהייט פון פּאָר-פאָלק אויך פּלוצלינג אַ סוף.

ווי געזאָגט, פיהרט שרה אַ קרעמעל, בע-ווייזט זיך אַמאָל אין איהר קרעמעל אַ קונה. גע-ווען איז דאָס אַ בעקאַנטער אַלטשטעטישער הפקר-יונג, וואָרפט דער דערמאָנטער פערשוין אַן אויג אויפן בעהנטען ווייבעל און בעשליסט זי אָפּצושלאָ-גען פון איהר כשר׳ן מאַן.

די שטענדיגע אָפּוועזענהייט פון שרה׳ס מאַן גיט איהם אַ גינסטיגע געלעגענהייט דורכצופיהרען זיינע ברודיגע כוונות. ער ווערט ביי איהר אַן אָפּ-טער גאַסט און הייבט איהר אָן צו פערדרייען דעם שוואַכען קאָפּ מיט זיין פייערדיגער ליבע אַזוי ווייט, אַז זי איז גרייט צו פערלאָזען די וואַרעמע היים, אַוועקצוואַרפען די טייערע קינדער, צו פאָר געסען דעם גוטען מאַן און מיט איהם זיך אַוועק-צולאָזען אפילו אין די וויסטע מדבריות.

אַנומעלט איז טאַקע שרה פערשוואונדען גע-וואָרען, מיטנעמענדיג אַ שפּאָרע סומע געלד און אַ שיין ביסעל ווערט-זאַכען. צווישען דער משפחה, שכנים און בעקאַנטע איז געוואָרען אַן אַלאַרם, דער צער פון די קינדער איז געווען שרעקליך, דער אַהיימגערופענער מאַן איז געוואָרען דער-שיטערט, פאַר אַלעמען איז די געשיכטע געווען אַן אומפערשטענדליכקייט, קיינער האָט נישט גע-וואָלט גלויבען, אַז אָט דאָס בעשיידענע און פער-האָרעוועטע ווייבעל, די הייסע מוטער פון דריי דראָבנע קינדער, וועט פעיק זיין צו בעגיין אַזאַ מעשה-רע.

די מענשען האָבען געשטוינט און דער לאַבוז האָט דערווייל אַוועקגעפיהרט זיין קרבן אין אַ קנייפּע, באַלד פון איהר צוגענומען דאָס געלד מיט׳ן ביסעל חפצים, אַלץ שנעל פערטאַכלעוועט און ווען שרה איז געוואָרען איינגאַנצען נאַלע, האָט ער איהר אָרענטליך אונטערגעהאַקט די זייטען און אַרויסגעוואָרפען.

שרה האָט דאַן פאַר זיך נישט געזעהן קיין אַנדערען אויסוועג, ווי אַ סוף צו מאַכען מיט איהר צעבראָכען לעבען. זי איז גלייך אַרויף אויפ׳ן 4. שטאָק פון אַ הויז אויף אַלעקסאַנדער-גאַס און זיך פון דאָרט אַראָפּגעוואָרפען.

די דאָזיגע טראַגעדיע האָט געמאַכט אויף דער אַלט-שטעטישער און באַלוטער בעפעלקערונג אַ שוידערליכען איינדרוק.

ארגוס.

דער ספּאָרט-בעוועגונג

יודען אין פוסבאל - ספּאָרט
צו דער פערענדיגונג פון די מייסטערשאַפטען

ס'האָבען זיך שוין פערענדיגט די פוסבאל-מייסטערשאַפטען אין גאַנץ פוילען, ס'זענען שוין עלימינירט געוואָרען די מייסטערס אין די קרייזען און איצט הויבען זיך אָן די פערמעסטונגען וועגען אַריינגעהען אין דער ליגע, פערשטענדליך, אַז אויך דאָ, ווי ביי די ליגע־קאַמפען, רעכענט מען ביים גרינעם טיש מעהר ווי מען שפּילט אויפ'ן גרינעם פעלד. מ'רעכענט, מ'מאַכט פערשידענע פּאַראַזיט־צוגגען און מען בעמיהט זיך, אַז די „צוקונפט" זאָל אויסזעהן אַזוי ווי ס'וויל די פוסבאל־אַריסטאָקראַטיע.

דער צושויער אָבער, ווי אויך די אַלע וואָס אינטערעסירען זיך מיט'ן פוסבאל־ספּאָרט האָבען געקענט אָבסערווירען דעם צושטאַנד פון דעם דאָזיגען פּאָפּולערען ספּאָרט אין פוילען. און אין דער היינטיגער צייט גאַרבישט פריהעליך, דער ניווא האָט זיך אַקעגען פאַראַיאָהרען בישט פערבעסערט, נאָר אפשר גאָר פערערגערט, קיין יונגע טאַלאַנטען זענען כמעט נישט צוגעקומען און די מייסטערשאַפטען האָבען זיך געפיהרט מאַנאָטאָן און נישט אינטערעסאַנט און אַלס מייסטער פון די קרייזען זענען אַרויס כמעט די זעלבע מאַנשאַפטען וואָס פאַראַיאָהרען.

אונז אינטערעסירט אין דעם אויגענבליק ווי אַזוי די יודישע מאַנשאַפטען האָבען געשפּילט אין דער „אַ" קלאַס און ווי אַזוי האָט אויסגעזעהען זייער אַרט, וועלכען זיי האָבען פערנומען אין די מייסטערשאַפטס־טאַבעלען אין פערשידענע קרייזען. דער סך הכל איז אַ זעהר טרויעריגער, אין קראָקע, ווילנא, לאָדז און אין אַלע איבריגע קרייזען האָבען די יודישע „אַ"־מאַנשאַפטען געשפּילט אַ זעהר קנאַפּע ראָל און קיינער האָט זיך מיט זיי נישט גערעכענט. די קלובען אַליין האָבען נישט אַרויסגעוויזען קיין שום בעוועגליכקייט, קיין נייע שפּילער זענען נישט צוגעקומען, קיין טרענירער אויך נישט און די ציל־בעוואוסטקייט איז אויך נישט געווען, איז אַלץ אויסגעקומען אַזוי ווי מ'וואָלט בלויז אָפּגעטאָן די צייט און אַליין נישט געוואָלט שפּילען קיין גרויסע ראָל אין די מייסטערשאַפטען.

נאָר די וואַרשעווער „גוויאַזדאַ" האָט דערגרייכט די וואַרשעווער מייסטערשאַפט, אָבער דאָס איז נישט געווען דערפאַר, ווייל „גוויאַזדאַ" שטעהט אויף אַזאַ אויסערגעוועהנליכער הויך, הגם די יודישע אַרביי־טער־מאַנשאַפט האָט בעסער געאַרבייט ווי אַנדערע. „גוויאַזדאַ" האָט דערגרייכט די מייסטערשאַפט צוליב דעם שוואַכען שפּילען פון אַנדערע וואַרשעווער מאַנ־שאַפטען, די אונטערשטע שורה איז, אַז מיר מוזען איבערחזר'ן דאָסזעלבע וואָס מיר האָבען געשריבען ביי דער פאַריעהריגער פערענדיגונג פון די פוסבאל מייסטערשאַפטען: די יודישע מאַנשאַפטען געהען צוריק, און אויב ס'וועט ווייטער אַזוי געהן, וועט מען וועגען קיין יודישען פוסבאל־ספּאָרט אין פוי־לען בכלל נישט קענען רעדען

S.

די פרויען=אלימפּיאדע אין לייכטאַטלעטיק
פוילען פערנומען דאָס צווייטע ארט

די פרויען־אָלימפּיאַדע, וועלכע איז היי־יאָהר פאָרגעקומען אין לאָנדאָן האָבען זיך פערענדיגט מיט אַ גרויסען זיג פון די דייטשקעס, וועלכע האָבען פערנומען דאָס ערשטע אָרט מיט 95 פונקטען.

פון 12 קאָנקורענצען האָבען די דייטשקעס גע־וואונען 9. די פוילישע אַטלעטינס 2 און די טשע־כישע 1.

אין דער אַלגעמיינער פונקטאַציע האָט פוילען פערנומען דאָס צווייטע אָרט מיט 33 פונקטען פאַר ענגלאַנד און קאַנאַדע.

אַ נישט־אַנגענעהמע איבעראַשונג האָט גע־מאַכט די פריילין וואַלאַשעוויטש, וועלכע האָט פער־שפּילט די 2 לויפען אין 100 און 200 מעטער ביי דער דייטשקע קראַוס. דעם איינציגען זיג האָט פריי־ליין וואַלאַשעוויטש דערגרייכט אין 60 מעטער לויף.

דערפאַר האָט אַ גרויסען זיג אַפגעהאַלטען פריי־ליין ווייס, וואַרפענדיג דעם דיסק 43,79 מעטער, דאָס הייסט מיט 76 צענטימעטער מעהר ווי איהר אייגע־נער ביזאַצטיגער וועלט־רעקאָרד.

כמעט אַן אומגלויבליכע צייט האָט דערגרייכט פרוי קאָובעק (טשעכיען) אין 800 מעטער־לויף 2,12 האָט הייסט מיט 04,4 בעסער ווי דער וועלט־רעקאָרד.

א וועלט־רעקאָרד איז אויך געפאַלען אין 80 מעטער־לויף מיט שטערונגען אין דער צייט פון 11,6 מינוט.

דער לעצטער וועלט־רעקאָרד זאָגט אויך גע־פאַלען אין 5. קאַמף 377 פונקטען

פוילישע ציקליסטען שפּילען קיין שום ראָל נישט אין די וועלט=מייסטערשאַפטען

אין לייפּציג זענען פאָרגעקומען די ציקליס־טען וועלט־מייסטערשאַפט אויפ'ן טאָר. פוילען איז אויף די דאָזיגע מייסטערשאַפטען געווען רעפּרעזענ־טירט דורך: פוש, פראַנטשקאָווסקי און פּאַפּאַנ־טשיק. אַלע דריי פוילישע פיהרער זענען אָפּגע־פאַלען באַלד ביי די פאָר־לויפען און קיינער איז אפילו נישט צוגעגאַנגען צום פירטעל־פינאַל.

ווּיסלאַ — פוילישע עמיגראַציע 2 : 12

דער מעטש צווישען ווּיסלאַ און דער רעפּרעזענ־טאַנץ פון דער פוילישער עמיגראַציע איז אייגענט־ליך געווען אַ טרעניג אויף איין טויער. די עמיגראַ־ציע איז פאַר „ווּיסלאַ" נישט געווען קיין שום ערנסטער געגנער. די צוויי טויערען האָבען די בעזיגטע דערגרייכט אין לעצטען פירטעל שעה.

קראַקאָוויאַ — רעפּרעזענטאַנץ פון פוילישער עמיגראַציע 2:3

די רעפּרעזענטאַנץ האָט פיל בעסער געשפּילט ווי מיט „ווּיסלאַ" און „קראַקאָוויאַ" האָט שווער אויס־געהאַרעוועט דעם זיג.

פּאַלאַקען איז טשעכיען — גוויאַזדאַ 2:3

אין די ראַהמען פון די ספּאָרט־שפּילען פון די פּאַלאַקען אין אויסלאַנד, וועלכע קומען פאָר אין וואַרשאַ, האָט די רעפּרעזענטאַנץ פון די פּאַ־לאַקען אין טשעכיען געשפּילט מיט „גוויאַזדאַ", געוואונענדיג מיט 2:3.

טשאַרני מייסטער פון לעמבערגער קרייז

אין די פינאַל־מעטשען וועגען דער פוסבאל־מייסטערשאַפט פון לעמבערגער „אַ"־קלאַס האָט „טשאַרני" דערגרייכט די גרעסטע צאָהל פונקטען, קוואַליפיצירענדיג זיך צו די מעטשען וועגען אַריינ־געהען אין דער ליגע.

פריינדשאַפטס-מעטשען

ספּאָרט=קלוב (וויען) — א.ק.ס. (שלעזיען) 1:4
וו.ק.ס. (ווילנאַ) — א.ס.ס. (לעטלאַנד) 0:1
מכבי (ווילנאַ) — א.ס.ס. (לעטלאַנד) 2:3

ליגע-מעטשען אין לאַנד

ל.ס.ס. — פּאָגאָזשע 1:1
רוך — לעגיאַ 0:1
וואַרשאַוויאַנקאַ — וואַרטאַ 0:2
פּאָגאָן — סטשעלעץ 1:3

דער לעגיאָניסטען=טאָג אין לאָדז

אין די ראַהמען פון נעכטיגען לעגיאָניסטען־טאָג אין לאָדז איז נעכטען פאָרגעקומען דער גרוי־סער ציקליסטען־געיעג אויף אַ שטח פון 110 קי־לאָמעטער. דאָס ערשטע אָרט האָט פערנומען וואָיטשעק אין 3 שעה 48 מינוט און 43 סעק.

אין שטאַפּעטען־לויף 5 מאָל 2000 אויפ'ן וועג רודאַ—לאָדז, האָט דאָס ערשטע אָרט פערנומען די מאַנשאַפט פון „זשעדנאָטשאַנע" פאַר ל.ק.ס.

קוסאָטשינסקי זיגט אין אַמסטערדאַם

אין די לייכטאַטלעטישע פערמעסטונגען אין אַמסטערדאַם, האָט קוסאָטשינסקי פערנומען דאָס ערשטע אָרט אין 5 טויזענד מעטער־לויף און 52,4 סעק. צוליב דעם שטאַרקען רעגען האָט מען נישט געקענט דערגרייכען קיין בעסערע רעזולטאַטען.

167 קילאָמעטער - לויף פון ציקליסטען אויפ'ן שאָסיי

אין וואַרשאַ איז פאָרגעקומען אַ ציקליסטען־לויף אויפ'ן שאָסיי אויף אַ שטח פון 167 קילאָ־מעטער. געזיגט האָט קאַפּטשאַק („פּראַנד").

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20 טעל. 213-48

לעצטע 3 גאַסטשפּילען פון די ליבלינגע

דינה האַלפּערן און סעם בראָנעצקי

היינט, מאָנטאַג, דעם 13 אויגוסט, 9.15 אָווענט – צו ביליגע פּרייזען

אַלע פּלעצער אין פּאַרטער צו 1 זל.

2 פאָרשטעלונגען פאַר איין ביליגן בילעט

1) וואו איז ערליכקייט?

2) אַ נאַכט אין בראַזיל

צום לעצטען מאָל — די גרויסע טעאַטער־סענסאַציע

גרויסער רעווי־קאָנצערט. געזאַנג הומאָר! סאַטירע! מיט'ן אָנטייל פון דינה האַלפּערן און סעם בראָנעצקי (קופּלעטען, דועטען) יודיום רעקאָו (רעציטאַציע), קאָנפעראַנסיער ג. רייכענבערג א.א.

אַנאָנס! מיטוואָך, דעם 15 אויגוסט — לעצטע געזעגענונגס־פאָרשטעלונג —

וואָס? אין די ווייטערדיגע אַנאָנסען. בילעטען אין קאַסע פון טעאַטער.

Doktór KLINGER

ספּעציאַל־ארצט פאַר מענער=שוועכע און ווענערישע קראַנקהייטען

Andrzeja 2, tel. 132-28

נעמט אָן פון 9 ביז 11 פריה און פון 6 ביז 8 אָוו. זונטאָג און פייערטאָג פון 10 ביז 12.

Dr. REICHER

פּאַלודביאַנאַ 28, טעל. 201-93

ספּעציאַליסט

פאַר מענער=שוועכע=בעהאַנדלונג. סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ־אַנאַליזען

נעהמט אָן פון 8–11 און פון 5–8 אָווענד.

דער אַריער-פּאַראַנאָיאַ
ר. איזראַעל

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

185

— כ'האָב היינט געהאַט אַ מאָדנע בעגעגעניש, האָט רוביבאַו געזאָגט, איבערדרייסענדיג דאָס ערנסטע געשפּרעך וואָס איז ביז איצט געפיהרט געוואָרען צווישען פּריצי, זאַקס און לאָטאַ

— וואָס איז ווידער פּאַראַ ביי'עס? האָט פּריצי געפרעגט

— כ'ווייס אַליין נישט צי מען דאַרף צו דער דאָזיגער געשעהעניש צושרייבען עפּעס אַ וויכטיג קייט, אויף מיר יעדענפאַלס האָט דאָס געמאַכט אַ געוויסען איינדרוק און דעריבער בין איך געקומען אַהער איך דאָס איבערגעבען

— אַלזאָ, אַרויס מיט'ן לשון, העט רוביבאַו.

זאַקסן האָט אַפילו נישט אינטערעסירט וואָס רוביבאַו האָט דערצעהלט, ער האָט נאָך אַלץ גע־טראַכט וועגען זיין גרויסאַרטיגען פּלאַן און בע־דויערט וואָס רוביבאַוס אַריינקומען האָט איבערגע־ריסען דאָס וויכטיגע געשפּרעך

— אַלזאָ, הערט, האָט רוביבאַו געזאָגט, איך קען זיך נאָך אַלץ נישט בערוהיגען צוליב דער געשעהעניש מיט אייער דייטשען לייטענאַנט און פּריי־ליין האַמערשטיין, און מוז מודה זיין, אַז דאָס פריי־ליין האַמערשטיין האָט געמאַכט אויף מיר אַ געוויסען איינדרוק דעריבער איז שווער פאַר מיר אַזוי לייכט צו פערגעסען אין דער גאַנצער פּאַסירונג, איך האָב זיך נאָך אַלץ געדרעהט פאַר'ן גראַנד־האָטעל און אין האָטעל, אפשר וועל איך זיך נאָך עפּעס דערוויסען וועגען דער פריילין העלען, ווי איך שטעה אַזוי היינט אין האָל, קומט אריין אַ פרוי און פרעגט דעם פּאָרטיער

— איז הער אַלפרעד בעהמע ביי זיך אין צימער?

— ניין, האָט דער פּאָרטיער געענטפערט, ער איז שוין אַוועקגעפאָהרען

דערהערענדיג אַז דאָס געשפּרעך פיהרט זיך וועגען אַלפרעד בעהמע האָב איך זיך בעהנטער צוגע־רוקט צו דער פרוי

— אַוועקגעפאָהרען? האָט זי איבערגעפרעגט און אין איהרע רייד האָט זיך געפיהלט, אַז זי איז שטאַרק אנטוישט פון דער דאָזיגער ידיעה, ערשט איצט האָב איך בעמערקט, אַז די פרוי איז נישט אַליין נאָר אין דער געזעלשאַפט פון אַ יונגען בחור פון אַן ערך 16 יאָהר אַלט, די פרוי האָט זיך איבערגעקוקט מיט דעם יונגעל און זיי זענען ביידע אַרויס פון האָל. מיך האָט דער ענין שטאַרק אינטע־רעסירט, איך ערקלער אייך באַלד, אַז איך ווייס אַליין נישט פאַרוואָס איך בין נאָכגעשאַנגען דער פרוי און אויפ'ן גאַס האָב איך זי אָנגעשטעלט

— ענטשולדיגט פרוי, דוכט זיך מיר, אַז איהר האָט אין האָטעל נאָכגעפרעגט אויף דעם לייטענאַנט אַלפרעד בעהמע

— יאָ, האָט די פרוי שטיל געענטפערט, אויס־דריקענדיג מיט איהר בליק פערוואונדערונג צו מיר

— איך קען אייך געבען עטליכע אינפאָרמאַציעס וועגען זיין אַוועקפאָהרען

— ניין, מיר דאַרפען נישט, האָט דאָס יונגעל געענטפערט, נייע דאַנקען מיר דאַרפען נישט קיין שום נעהנטערע אינפאָרמאַציעס

— ענטשולדיגט, איהר דאַרפט מיך אין גאַר נישט חושד זיין, איך האָב געמיינט, אַז דאָס אינ־טערעסירט אייך.

— קענט איהר דען דעם לייטענאַנט בעהמע

— יאָ, איך האָב געהאַט דאָס צווייפעלהאַפטע פערגעניגען איהם צו בעקענען

— פאַרוואָס דאָס צווייפעלהאַפטע? האָט דאָס יונגעל געפרעגט

— אין דעם דאָזיגען געשפּרעך—האָט רובי־באַו ווייטער דערצעהלט — האָבען מיר זיך בעהנטער בעקענט, און דאַן האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דאָס יונגעל האָט אַרויסגעוויזען אַזאַ געוואַלדיגען אינטע־רעס צו דער פערזאָנען בעהמען, אַז איך האָב זיך איבערצייגט, אַז דאָס איז נישט סתם צוליב נייגע־ריגקייט, נאָר ער האָט דורך אַ גאַנץ אַנדערען ציל, ער האָט זיך ביי מיר נאָר געקענט דערוויסען, אַז בעהמע איז אַ פאָרשטעהער פון די נאַציאָנאַל־סאָצי־אַליסטען און דאָס האָט איהם שטאַרק איבעראַשט, דאָגעגען איך האָב זיך ביי איהם בשום אופן נישט געקענט דערוויסען וואָס פאַראַ שייכות ער מיט דער דאָזיגער פרוי, וועלכע ער האָט אָנגערופען מאַמע, האָבען צו בעהמען, דאָס וויכטיגסטע אָבער וואָס דאָס יונגעל האָט זיך ביי מיר געוואָלט דערוויסען איז געווען דער ציל, צוליב וועלכען איך האָב זיך נאָכגע־פרעגט אויף בעהמען אין האָטעל, האָט דער יונגער מאַן געזאָגט:

— באַטירליך האָב איך איהם נישט געקענט אינפאָרמירען וועגען דעם פּשט דערפאַר, ווייל איך קען אַליין נישט דעם דאָזיגען אדרעס

— דאָס איז אַלץ? האָט פּריצי געפרעגט.

— יאָ, דאָס איז אַלץ, איך האָב איהם דאָך צו־געזאָגט, אַז איך וועל זיך אינפאָרמירען וועגען בעה־מעס אדרעס און ווען ער וועט צו מיר קומען, וועל איך זי איהם איבערגעבען.

— דאָס איז זעהר אינטערעסאַנט, האָט פּריצי געזאָגט, דאָס יונגעל קען אונז צונוץ קומען, זיין אינטערעס צו בעהמע איז נישט גלאַט פּשוט, ס'איז עפּעס מעהר ווי נייגיריגקייט, דעריבער וואָלט איך אייך געבעטען, הער רוביבאַו, ווען דאָס יונגעל וועט קומען אַהער נאָך בעהמעס אדרעס, זאָלט איהר מיך וועגען דעם אינפאָרמירען, איך וואָלט זעהר גע־וואָלט מיט איהם רעדען

— ביטע, מיט'ן גרעסטען פערגעניגען, איך בין זעהר צופרידען וואָס מיין חוש האָט מיך נישט אָפּגענאַרט און איך האָב פערשטאַנען, אַז דער ענין קען האָבען פאַר אייך אַ געוויסע בעדייטונג

פּריצין האָט אויך דער פערשטאַנד אונטער־געזאָגט, אַז ער האָט דאָ צו טון מיט אַ וויכטיגען ענין און אַזוי ווי ער האָט שוין געהאַט אַ צוגעגרייטען פּלאַן אויף דער צוקונפט האָט ער אין דער קלייגער פּאַסירונג געזעהען אַ וויכטיגען פאַקטאָר אין רעאַ־ליזירען דעם פּלאַן

מיט דער גרעסטער אומגעדולד האָט פּריצי גע־וואַרט ביז דאָס יונגעל וועט קומען צו רוביבאַוון

— איך זאָג האָט איהר אדרעסגעלאַזען האָט פּריצי געזאָגט

— דהיינו?

— איהר האָט נישט גענומען דעם יונגעלס אדרעס

— ער וועט זיכער קומען, ס'איז ביי מיר קיין שום צווייפעל, האָט רוביבאַו געענטפערט.

(פאָרטזעצונג קומט)

די יודישע משפחה אטאלעני

וואס האט גרויס געמאכט דאס איטאליענישע לאנד

דער ניו־יארקער „טיימס“ האָט די טעג אָפּגעדרוקט א שטיקעל ביוגס וועגען דעם טויט פון ד״ר סאלוואטארע אָטאלענגי אין רוים.

דער „טיימס“ האָט אָנגעגעבען דעם גאנצען יחוס פון דעם פערשטארבענעם: ער איז געווען דער דירעקטאר פון דער איטאליענישע „וויסענשאפטליכער פאליציי“. ער האט אויסגעארבייט א סיסטעם ווי אזוי באַצושפירען און אויסצוגעפינען פערברעכער, וואס איז אָנגענומען געווארען פון דער פאליציי און פון די געהיים אַגענטען כמעט אין אלע לענדער.

סער באזיל טאמסאן, דער הויפּט פון דער בעריהמטער „סקאָטלאנד יארד“ אין לאָנדאָן, האָט געזאָגט וועגען איהם, אַז ער איז געווען דער גרעסטער וויסענשאפטלער אויף דעם געביט פון פּאָליציי אַרבייט. זיין טעאָריע איז געווען, אַז די אויפגאבע פון דער פאליציי איז נישט נאָר צו כאפּען דעם פערברעכער און זעהן, אַז ער זאָל קריגען די פערדינטע שטראָף, נאר אין עיקר צו זאמלען אַלע פאקטען אין פערבינדונג מיט דעם פערברעכער, כדי צו פערהיטען די געזעלשאפט פון ווייטערע קרימינעלע טאַטען. ער האט געשאַפען פאר דעם אַ ספּעציעלע שול פאר פאליציי און אויסגעארבייט ויבעם אנ׳איינציגאַרטיגען סיסטעם, וואס איז באַגעפאלגט געווארען פון אלע עקספּערטען פון קרימינאָלאָגיע.

זענען אָבער חוץ די אַלע פאקטען פערהאַן אויך גאנץ אַנדערע, וואס פערדינען, אַז מען זאָל זיך צוליב זיי אָפּשטעלען אויף דעם פערשטארבענעם פאקטען, וואס ניו־יארקער „טיימס“ האָט נישט אַרויסגעבראַכט. עס איז, למשל, נישט דערציילט געוואָרען, אַז דער איטאליענישער קלינגענדיגער באַמען סאלוואַטארע אַטאלענגי האָט בעלאַנגט צו אַ יודען, וואס האָט געשטאמט פון איינער פון די גרעסטע יחוסדיקע פאמיליעס אין איטאליע, און אַז די זיידעס און עלטער זיידעס פון דעם פערשטאָרבענעם הויפּט פון דער איטאליענישער וויסענשאַפטליכער פאליציי זענען געווען בעריהמטע רבנים און גאונים.

און עס איז אויך נישט דערציילט געוואָרען, אַז אַ פעטער פון דעם דאָזיגען סאלוואטארע אטאלענגי האָט געשפּילט אַ גאַר גרויסע ראָלע אין דעם פּאָליטישען לעבען פון איטאליע. ער איז געווען דער לעהרער פון דעם איצטיגען איטאליענישען קעניג וויקטאר עמנואל און דער קעניג האָט זיך בעגליטען צו זיין רבין מיט דער גרעסטער ליבע און דרך־ארץ ביז צום לעצטען טאָג פון זיין לעבען. סאלוואטארעס פעטער איז אויך געווען אַ פּאָר מאָל קריגס־מיניסטער אין עטליכע קאבינעטען און איז געווען בעטראַכט פאר דעם גרעסטען מיליטערישען עקספּערט אין זיין צייט. ער האָט רעאָרגאניזירט די איטאליענישע אַרמיי, וואס האָט זיך געפונען מיט עטליכע צעהנדליג יאהר צוריק אין אַנ׳ארכאַאישען צושטאַנד און געמאכט פון איהר אַ מאָדערן בעוואָפענטען קאמפּס אינסטרומענט.

די אטאלענגיס זענען, ווי שוין געזאָגט, איינע פון די עלטסטע און יחוסדיגסטע משפחות אין איטאליענישען יודענטום און זיי האָבען אַרויסגעגעבען פון זיך אַ גאנצע רייה בעריהמטע פערזענליכקייטען.

איינער פון זיי יוסף אטאלענגי, וואָס איז געשטאָרבען אין יאהר 1570 איז געווען אַ ראש־ישיבה אין קרימאָנאַ. די פאמיליע שטאמט פון דייטשלאנד. יוסף אטאלענגי איז געקומען פון עטלינגען, בעזעצט זיך אין קרימאָנאַ און דאָרט געגרינדעט אַ ישיבה. אין יענער צייט איז געווען פערבאָטען צו דרוקען דעם תלמוד און איינער, יהושע די קאַנטאָרי, האָט זיך פעראייניגט מיט דעם דעמאָלסדיגען צענזאָר, וויטאָריאָ אליאַנאַ, וואס האָט דורכגעפיהרט דעם פערבאָט, האָט יוסף אטאלענגי אויפגעהויבען אַ קריג געגען דעם פערעטערישען יודען און איז זיך אויסגעשטאנען פיל צרות צוליב דעם.

יוסף אטאלענגי האָט אַרויסגעגעבען אַרום 20 ספרים איבער הלכה, צווי פון זיינע ספרים, וואס זענען בעקאַנט צווישען לומדים זענען „לוח מכל הדינים“ און „סימני וקצור המרדכי“.

האָט איהר דאָ דעם אמת׳ן יחוס פון דער איטאַליענישער וויסענשאַפטליכער פאליציי, וואָס איז ערשט געשטאָרבען אין רוים.

האָט איהר דאָ דעם אמת׳ן יחוס פון דער [illegible] דעם גלגול פון אַ סך אַלטע יחוס׳דיגע משפחות אין איטאליע און אין אַנדערע לענדער.

איבערהויפּט איז אָבער אָט די טראַגישע פערוואַנדלונג כאַראַקטעריסטיש פאר דעם איטאליענישען יודענטום, וואס איז געווען אַזוי גייסטיג פרוכטבאר, אַזוי וואונדערליך שעפעריש.

אין קיין לאַנד אין דער וועלט האָט דאס יודענטום נישט דורכגעמאכט אַזאַ דעגענעראַציע ווי אין איטאליע.

אין קיין אַנדער לאַנד אין דער וועלט וואַרפט זיך נישט אין די אויגען אַזאַ מוראדיגע גייסטיגע ירידה, ווי אין דעם לאַנד, וואס האָט אונז געגעבען אַמאָל די גרעסטע גאונים, די ליכטיגסטע גייסטער און שעפער פון אייביגע קולטור־ווערטען: פּאָעטען, פאָרשער, קאַבאַליסטען.

עס איז גענוג צו דערמאָנען נאָר עטליכע נעמען פון דער וואונדערליכער גאַלעריע פון ריזען גייסטער, וואס דאָס איטאליענישע יודענטום האָט אַרויסגעבראַכט: עמנואל הרומי; ר׳ עזריה מן האדומים, ר׳ ישר מקנדיה, ר׳ אליעזר הקליר, דער ברטנורה, דער אר״י הקדוש, און שפּעטער אליהו בן המזוג, משה חיים לוצאַטי, שמואל דוד לוצאַטי.

דאָס איטאליענישע יודענטום פערנעמט איינעם פון די העררליכסטע קאפּיטלען אין דער געשיכטע פון יודישער רענעסאנס, וואס האָט זיך אָנגעהויבען נאָך אין מיטעלאלטער און געצויגען זיך ביז צום סוף פון ניינצעהנטען יאהרהונדערט.

קומט מען אָבער היינט אין איטאליע און מען קוקט זיך צו צו די דאָרטיגע יודען, ווערט מען ארומגענומען פון א טיפען טרויער, וואָרים מען זעהט פאר זיך אַ יודישען קיבוץ, וואס איז געפאלען, פערלאָרען זיך, איינגעשרומפען געוואָרען אין צאָהל און אין דער נשמה.

פון די אַמאָליגע גרויסע ישיבות, וואס האָבען געבליהט אין איטאליע, זענען שוין אפילו קיין סמנים נישט פערבליבען, די גרויסע אַלטע קהלות אין ליוואָרנאָ, פאַדואַ, ווענעציע, וואס האָבען פערקלונגען אַ וועלט מיט זייערע גאונים און געלעהרטע, גייען אויס אין אַ לאנגען גסיסה פּראָצעס. דאָס קול פון תורה און לומדות, וואס האָט אַמאָל פערקלונגען איטאליע, איז שוין לאנג פערשטומט געוואָרען. די מעהרסטע איטאליענישע יודען, נישט געקוקט אויף דעם, וואס זיי לעבען אין צענטער פון אייראָפּע, זענען ווי אַ פרעמדער, אָפּגעריסענער אבר פון דעם קערפּער פון זייער פאָלק, עס הערשט ביי זיי אַ שרעקליכער עמי־הארצות, זייער יודישקייט איז ווי אַ פערגליווערטער טייך.

די איטאליענישע יודען זענען אַוועק צו ווייט אין אסימילאציע און דאָס ביסעל, וואס איז נאַציאָנאליסטיש געשטימט, האָבען מורא דאָס צו דעמאָנסטרירען.

איז דערפאר קיין וואונדער נישט, וואס די אָפּשטאמונגען פון די אַלטע יחוסדיגע משפחות, ווי אַ שטייגער דער פערשטארבענער סאלוואטארע אטאַלענגי, זענען שוין אויסגעוואקסען ווייט און פרעמד פון זייער פאָלק.

די עלטערע זיידעס זענען געווען פיהרער פון ישיבות, גאונים, רעליגיעזע שאַפער, העברעאישע פּאָעטען, קאַבאַליסטען, און די איניקלעך — פּאָליציי־דירעקטאָרען. מיליטער־לייט, פּראָפעסאָרען, וואס האָבען שוין נישט די מינדסטע שייכות מיט דעם יודישען לעבען און יודישע האפענונגען

„ציפערן הויבט אַז קאנקורירען מיט ארץ־ישראל“

וואס שרייבט די „מארנינג פאסט“ וועגען די יודישע קאלאניזאציע אויף ציפערן

לאָנדאָן. (יט״א) „מאָרנינג פאָסט“ טיילט מיט, אַז כמעט יעדען טאָג קומען קיין ציפערן יודישע אימיגראַנטען און אַז יודישע געזעלשאַפטען פרוּווען דאָרט טויזענדער אַקר באָדען. קענטיג, שרייבט דאָס בלאַט, אַז זיי בעטראַכטען ציפערן אַלס אַ פּלאַץ, וואָס איז פאַר ציטרוס־פּלאַנטאַציעס מעהר צוציהענד ווי א״י. „מאָרנינג פּאָסט“ אונטערשטרייכט, אַז הויט ציפערן האָט נישט פאַר יודען דעם זעלבען ראָמאַנטישען ווערט וואָס א״י, דאַרף מען אָננעמען, אַז די מאַטעריעלע מעלות, וואָס די דאָזיגע אינזעל האָט פאַר יודישער קאָלאָניזאַציע, זענען זעהר בעדייטענדע. די צייטונג פיהרט אויס, אַז ציפערן הויבט אָן צו קאָנקורירען מיט א״י, און ווענדעט זיך צו דער ציפערן־אַדמיניסטראַציע, אַז זי זאָל זיך בעמיהען צוצוציהען וואָס מעהר יודען.

ראטעוועט אייער געזונט

קראַנקע אויף רופּטורען (ברוך-קראַנקהייטען)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך-קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספּעציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל-גאָרסעטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אַלע אנדערע פעהלערן אָרטאָפּעדישע הייל-אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס-מאָדעלען. אויף זשילאַסעס. — גומי-זאָקן לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס

ספּעציעלער אנשטאלט פאר הייל-אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אוים לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקא)

(פראָנט פּאַרטער), טעל. 177-09 נאָהנט פון לאָדזשער פאבריקס-באַהנהויף

בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איז אונבעדינגט נויטיג.

צאָהלרייכע דאַנקזאָגונגען און דאַנק-בריף.

(אין זגערזש אויף פּלאַמעצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

DR.

L. Czarnożył

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

62 פּיעטריקאָווער 62

און אָרדינירט איצט אין טשעכאַטשינעס

ווילע קאָשטשושקאָ

די ליבעס פון לארד בייראן

3) פון דר. אברהם אייסען.

אין הויז פון לאָרד און ליידי מעלבורן איז [illegible], באַה אַ קורצער בעקאַנטשאַפט, געוואָרען אינטים מיט ליידי מעלבורנ׳ס שנור, ליידי קאַראָלין לעמב. קיין ליבע צו איהר מאַן, וויליאַם לעמב, האָט זי שוין לאַנג נישט געהאַט, דעריבער איז דער שעהנער, יונגער, אָנציהענדיגער גאַסט, בייראָן, געווען פאַר איהר אַ גרויסע אַטראַקציע, מיט איהר גאַנצער פעהיגקייט און געשיקטקייט האָט זי גענומען פערוואַרפען אויף איהם איהרע נעצען. אין דער דאָזיגער אונטערנעמונג האָט איהר ליידי מעלבורן אונטערגעשטיצט און אויך צוגעהאָלפען.

צו יענער צייט זענען די צוויי בעריהמטע דיכטער, ראָדזשערס און טאָם מור, פריינד פון בייראָן געווען גאַנץ אָפט איינגעהער אין דעם הויז פון ליידי מעלבורן. עס האָט אָבער גאַר נישט לאַנג גענומען, אַז מען האָט אָנגעהויבען צו בעמערקען, ווי יענע צוויי מענער זענען זעלטענער אַהין געקומען און האָבען אָפּגעטראָטען דעם גאַנצען הויז צו לאָרד בייראָנ׳ען אַליין. אַזוי האָט ליידי קאַראָלין לעמב אין דער שטיל פער[illegible]גט, און אַזוי האָט זי עס פּלאַנמעסיג דורכגעפיהרט.

וויליאַם לעמב, דער מאַן פון ליידי קאַראָלין, איז בטבע געווען אַ גוטמוטיגער, שטילער און צוריקגעהאַלטענער מענש, וועלכער האָט ליב געהאַט צו שפּאַצירען גאַנץ איינער אַליין, און אין הויז — פערברענגען איבער אַ בוך, אָדער אַרומגעהן פערטרומטערהייט און פערצייכענען פערזן: ליידי קאַראָלין איז געווען פונקט דער היפּוך פון איהם: אומרוהיג־ווילד, שטאָלץ, קאַפּריזנע, צאַרטענדיג, אַ [illegible] און שטענדיג זוכענדיג אָפּצוטאָן שפּאַס בייזעס און אויסערגעוועהנליכעס. פאַר אַזעלכע איז דאָס געקומען אויף אַזאַ מין יונג ווי בייראָן, און די גאַנצע גערעגטע אַוואַנטורע, געווען ווי געוואונשען.

פאַר בייראָנ׳ען איז די אינטימע פריינדשאַפט מיט ליידי קאַראָלין לעמב אויך געווען אַנ׳אָנציהענדע נייע ראָלע. דאָס האָט איהם צופרידענגעשטעלט מעהר ◂◂ ער האָט עס געוואָלט צוגעבען. אין פערלויף פון די ערשטע עטליכע וואָכען, וואָס ער איז דאָרט געווען אַלס גאַסט, איז די פריינדשאַפט געווען מעהר אָדער ווייניגער אַ פּלאַטאָנישע. ביי ראָנ׳ס האַלטען זיך און זיין גאַנצער אופן פון רעדען איין געווען אַנ׳ערנסטער. ר׳האָט געפיהלט, אַז זי האָט דערוואַרט פון איהם צו שפּילען די בעקאַנטע בייראָנ׳ישע ראָלע זיינע. די אַלע געשפּרעכען זיינע האָבען זיך דאַן בעצויגען אַליין צו אַ עלכע ערנסטע געשעהעניעשן, וואָס זענען פאָרגעקומען ביי איהם אין דער פאַמיליע. קאַראָלין האָט זיך אַלץ צוגעהערט צו איהם מיט גרויס בעוואונדערונג און ביי זיך געטראַכט: ווי אַנדערש ער איז פון איהר אייגענעם מאַן וויליאַם, און אַך, ווי שעהן ער רעדט און דערצעהלט עס אַלץ!

האָט בייראָן איהר ליב געהאַט? — זי איז נישט געווען זיין „טיפּ“. איהר גאַנצער קערפּער איז געווען צו דין, אַז זי זאָל ווירקליך זיין שעהן. היינט איהרע אויגען, איהר גאַנצער חן — נישט נאָך זיין געשמאַק. וואָס זי האָט אָבער [illegible]זעסען, וואָס ער האָט בעוואונדערט, איז געווען איהר „אומבעגרעניצטע ליבעדיגקייט“;; אויסער דעם האָט עס איהם געשמייכעלט צו ווערען אַנ׳אינטימער פריינד פון דער מלבורן פאַמיליע.

די דאָזיגע אַריסטאָקראַטישע פאַמיליע, אין וועלכער בייראָן האָט זיך איצט געפונען, איז געווען טיף אָנגעזאַפּט מיט דער מאָראַל און די מאַניערען פון דעם אַכצעהנטען יאָהרהונדערט, אַ געזעלשאַפט, וואָס ווערט מעהר געפיהרט פון די אינסטינקטען איידער פון שכל און געפיהלען. דער דאָזיגער אַרט לעבען האָט זיך פיליכט נישט איינגאַנצען צוגעפּאַסט צו דעם געפיהלפולען בייראָן, נאָר צו דעם סאַרקאַסטישען, דעזאילוזיאָנירטען בייראָן, וועלכער האָט זיך געחבר׳ט מיט טאָם מור און סעמועל ראָדזשערס.

בייראָן האָט בעוואונדערט און זיך בעמיהט נאָכצוגעהן אין די וועגען פון ליידי מעלבורן, אָבער ער האָט זיי נישט גאַר איינגאַנצען אויפגענומען. עס איז עפּעס פאָרט געווען אין איהם אַ שטריך פון צאַרטקייט און געפיהלבאַרקייט.

ליידי קאַראָלין האָט בייראָנ׳ען זעהר אָפט איבערלעסטיגט, און ער האָט ביי זיך געפיהלט ווי זיך צו בעפרייען פון איהר. ליידי מעלבורן, פערקעהרט, האָט איהם בעצויבערט מיט איהר פריייהייט פון גייסט.

אין איינעם פון זיינע בריף צו זיינעם אַ פריינד האָט בייראָן אַזוי געשריבען::

„ליידי מעלבורן, 60 יאָהר אַלט, וועלכע וואָלט זיך געפּאַסט צו זיין מיין מאַמע, האָט אָנגערעגט מיינע געפיהלען, וואָס זעהר ווייניג אַנדערע פרויען וואָלטען עס געקאָנט בעווייזען. זי איז אַ צויבערליכע פרוי, וואָס פעראייניגט די ענערגיע פון אַ מאַנ׳ס מוח מיט דער פיינקייט און צאַרטקייט פון אַ פרוי... כ׳האָב אָפט געטראַכט, אַז ווען זי וואָלט געווען אַביסעל יונגער וואָלט זי פיליכט פערדרעהט מיר דעם קאָפּ. מיין האַרץ האָט זי יעדענפאַלס אַפילו איצטער געפאַנגען, מיט דעם וואָס זי האָט מיך צוריקגעקעהרט צו מילדערע געפיהלען, ווען דער טייוועל „ליידענשאַפט“ האָט געהאַלטען ביים בעהערשען מיך“.

נאָך ליידי מעלבורן האָט בייראָן אין דעם הויזגעזינד הויפּטזעכליך ליב געהאַט ליידי קאַראָליינ׳ס מאַן, וויליאַם לעמב. און נישט איינמאָל זענען פאָרגעקומען ביטערע שטרייטען ביי בייראָנען אין האַרצען, צי ער מעג בעטריגען אָט דעם געטרייען, אינטעליגענטען, מענשען, וועלכער האָט איהם דערלאַנגט אַזאַ פריינדליכע האַנד.

דעריבער איז ער אויך צוליב דעם אָפט געבליבען קאַלט צו ליידי קאַראָלינ׳ס ליבעס־אָנבאָטונגען, פול מיט חניפה און גלאַטע רייד. בייראָן האָט ליבערשט בעוואונדערט דעם טיפּ פרויען, וואָס האַלטען זיך צוריקגעצויגען און צנועה׳דיג, וואָס ער פלעגט מיט יאָהרען צוריק געפינען אין זיינע ליבע מיט זיין צווייטער קוזינע, מערי טשאַוואָרטה, אָדער אין זיינע גאָר יונגעלשע ליבעס מיט זיינע קוזינעס, מערי און מאַרגאַרעט פּאַרקער. ליידי קאַראָליינ׳ס ליידענשאַפטליכע בעמיהונגען און איהר וואולגאַרער געשמאַק האָבען איהם מיר געמאַכט. זי האָט אויך געדענקט, אַז זי וועט איהם אפשר צוציהען מיט ספּעציעלע באַנקעטען און הוליאַנקעס, וואָס זי האָט פאַר איהם צוגעגרייט, אָבער עס האָט אַלץ נישט געהאָלפען.

ליידי קאַראָליין, וועלכע האָט זיך אויסגעצייכענט מיט איהר צויבערליכען אופן פון שרייבען בריף, האָט אויך איצט באַראָנ׳ען פערוואָרפען מיט בריף פון טיפסטען פּאַטאָס, אָבער בייראָן, וועלכער האָט ערשט נישט לאַנג צוריק אַזוי רוהיג געזעגענט די פרייד און דעם פערגעניגען פון יענעם הויז אַלס ליבער גאַסט, האָט זיך אָנגעהויבען צו פיהלען איבערדריסיג און בעלעסטיגט.

אָבער לסוף האָט ער, איינגאַנצען געגען זיך אַליין און זיינע באַטירליכע ניגונגען, זיך געגעבען אונטערוואַרפען אונטער איהרע חניפות און גלאַטע רייד, און ליידי קאַראָליין האָט זיך איבערגעגעבען איינגאַנצען אָהן שום רעכנונג אין בייראָנ׳ס הענט און אין זיין רשות.

עס האָבען זיך אָנגעהויבען אַרומטראָגען קלאַנגען און מאָדנע בייעסען וועגען ליידי קאַראָליינ׳ס אויפפיהרונג, און פון גאָר הויכע פּענסטער האָט מען אָנגעהויבען צו פערלאַנגען, אַז די צוויי עלטערע ליידיס, ליידי מעלבורן און ליידי בעסבאָראָ (וויליאַם לעמב׳ס מוטער), זאָלען זיך אַריינמישען און ברענגען אַנ׳אָרדענונג און אַ סוף צו דער גאַנצער אַנגעלעגענהייט.

בייראָנ׳ען איז דער גאַנצער ענין שוין דערגאַנגען ביז צום האַרצען, און מיט דער הילף פון די צוויי עלטערע ליידיס האָט ער געהאָלפען „אַריבערפּעקלען“ ליידי קאַראָליין מיט איהר מאַן וויליאַם נאָך אירלאַנד.

(ווייטער מאָרגען)

היינטיגען שבת די גרויסע פער־ווייל׳ונג אין „העלענאוו“ פערבונדען מיט א טורן־פעסט

היינטיגען שבת, 6 א זייגער פארנאכט וועט אין העלענאוו פארקומען א גרויסע גארטען־פערווײלונג, איינגעארדענט דורכן קוראטאריום פון די מעדעם שולען און דער ארבייטער־ספארט־געזעלשאפט „מארגענשטערן“ אין לאדז.

עס איז שוין די טראדיציע פון לאדזשער „מארגענשטערן“, צו געבען אויף זיינע עפענטליכע ארויסטרעטונגען דאס שענסטע און בעסטע, וואס ער האט ערווארבען אין משך פון זיין ערפאלג־רייכער עקזיסטענץ. אין דעם פאל אין שווער אנ־צוווייזען, וועלכער טייל פונם פילפארביגען, אינ־טערעסאנטען פראגראם אין דער דאזיגער גארטען־פערווייל׳ונג אין „העלענאוו“ וועט זיין אינטערע־סאנטער: צ די מוסטערהאפטע נומערן פון די קינדער־ספארטלער, די איבונגען פון די פרויען־גרופען אדער די ארויסטרעטונגען פון די פאר־טורנער.

דער „טשוואק“ פון דער פערווייל׳ונג וועט זיכער זיין דער ארטיסטיש־קינסטלערישער ארויס־טריט פון דער דראמאטישער סטודיע פון דער קול טור־ליגע. ניט ווייניגער אינטערעסאנט וועט זיין דער סימפאנישער קאנצערט אונטער דער לייטונג פון דיריגענט פיעטרושקא.

א חוץ דעם אלעם דערמאנטן – אהן אשיעור אטראקציעס און סורפריזען.

עס איז צו ערווארטען, אז די פערווייל׳ונג וועט היינטיגען שבת צוציהען אין העלענאוו גרויסע מאסען פון יודישען לאדז, כדי צו פערפעסטיגען דעם קיום פון דער יודיש־וועלטליכער שול.

היינט פאפולערע פארשטעלונג! „סינאריטא“

די מוזיקאלישע קאמעדיע „סינאריטא“ מיט מיכאל מיכאלעסקא אין דער טיטול־ראלע ציהט יעדען אווענד א גרויסען עולם אין טעאטער „ראז מאיטאשטשי“.

היינט אווענד ווערט ווייטער געשפילט „סי־נאריטא“ צו פאפולערע פרייזען.

מארגען לעצטער קאנצערט פון לאלא פאלמאן

מארגען דינסטאג קומט אין „ראזמאיטאשטשי“ פאר דער לעצטער געזעגענונגס־קאנצערט פון דער בעריהמטער לאלא פאלמאן. דער רעפערטואר בע־שטעהט פון א רייהע פערל פון חסידישע, כאראק־טעריסטישע און שטימונגס־לידער.

צום סוף וועט אויפגעפיהרט ווערען א קא־מישער סקעטש „א מתנה דעם טאטען“ מיטן אנ־טייל פון שלמה קוטנער, ראזא סאנדלער, ה. און פרוי צוויליך.

מעלדונג

אלגעמיינער פראפ. לאנדעס־פעראיין פון בעקליי־דונג ארבייטער אין פוילען, אפטיילונג 2, אין לאדז. (פילסודסקיעגא 50)

אכטונג, מענער־מאגאזין ארבייטער!

היינט, מאנטאג, 7 אזייגער, קומט פאר אין פער־איינס־לאקאל א דרינגענדע פאך־פערזאמלונג פון מענער־מאגאזין־ארבייטער אד״ט: 1) בעריכט פון דער קאנפערענץ מיט׳ן מייסטער־פעראיין, 2) די געשאפענע סיטואציע אין פאך און אונזערע אויפ־גאבען. אלע מוזען אונבעדינגט קומען!

די פאך־קאמיסיע. 3311

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענט, זונטאג פון 11–2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזן

קראנג־קינא CAPITOL 16 זאוואדזקא

היינט פרעזענטירען מיר דאס מעכטיגע פילם־מייסטערווערק פון Metro-Goldwyn Meyer רעזשי: פלארענץ ברוין

„דער געלער פירשט“

אין די הויפט־ראלען: Helena Hayes, Ramon Nowarro, Lewis Stone

אויסער׳ן פראגראם: קלאנג־צונאבע און די נייעסטע אקטואליטעטען פון Fox

Z prawami szkół państwowych

Gimnazjum Żeńskie JÓZEFA ABA

oraz

Szkoła Powszechna

w Łodzi, Legjonów 10, tel. 122-12.

איינשרייבונגען אין די גימנאזיאל־קלאסען, ווי אויך אין פאלקסשולע נעמט אן דער סעקרעטאריאט אין די שעה׳ן פון 11—1 בייטאג.

אין די 1־טע קלאס פון דער פאלקסשולע ווערען אנגענומען מיידלעך און יונגלעך פון 6 יאהר אן אהן עקזאמען.

האלא! האלא!

איבעראשענדער סורפריז פארן געעהרטען לאדזשער פובליקום!

דער גוט־בעקאנטער און קאנצעסיאנירטער

קונסט־פאטאגראפישער אנשטאלט

„POLONJA“

האט זיך איבערגעטראגן און געפינט זיך איצט אין א ניי־מאדערן לאקאל

אויף גדאנסקא 31

און בעזיצט די נייעסטע אויסלענדישע פאטא־אפאראטען און הערליכע דעקאראציעס.

צוליב דער ערעפנונג בעקומט די ג׳ קונדשאפט א ספעציעלע פרעמיע ד. ה. 6 רעטושירטע פאטאגראפיעס אויף זייד־פאפיר און א פערגרעסערט פאטאגראף און אויסערדעם א שפיגעלע מיט זיין אייגען בילד בלויז פאר 1.50 זל.

ב ע מ.: פאר שילער, קבוצות, פעראיינען און געז. אינסטיטוציעס די גרעסטע הנחות. ס׳ווערט אויך אויסגעפיהרט אמאטארסקע פאטא־ארבייט זעהר ביליג און פינקטליך. אויף וואונש בעקומט מען אין מיין אנשטאלט שעהנע טעאטער־קאסטיומען, אלץ ניי.

מיט אכטונג

י. גוטערמאן אינה. פון „POLONJA“

31 גדאנסקא 31.

ברוך־קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז. פון דעם איז גאנץ פוילן בעריהמטן ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בערימטע פראפעסארען.

Dyr. J.Rapaport

ברוך־ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גומי־הייל־באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט בעזייטיגן אהן שום אפעראציע, רא־דיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפערליכסטע און פערעלטערסטע לײדענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד הייל־באנדאזשען פאר צו־ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אונדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך־באנדאזשן געגען אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייל־בארסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעצ. ארטאפעד. הייל־גארטעטען פאר פערקרימונג פון רוקען־ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין־שווינד־זוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאטפוס לויט גיפס־מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

30 יעהריגע פראקטיק. פולע גאראנטיע!

ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.

עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא־כאריך). אכטונג!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק

אויף דעם וועג, נאך דעם ווי איך בין באמת געראטעוועט און בעפרייט געווארען פון לאנגיעהריגער זעהר שווערע ברוך־ליידען און גרויסע שמערצען, פיהל איך מיך פערפליכטעט מיט פיל פרייד אויסצודריקען מיין הייסען דאנק דעם באמת וואונדערבארען און איינציגען ספעציאליסט פאר ברוך־קראנקהייטען ה׳ דיר. י. ראפאפארט, לאדז, וואלטשאנסקא 10, און איך ערקלער עפענטליך, אז איך בין נאר דאנק זיין גרויסע ארטאפעדישע ספעציאליטעט ווידער געווארען א פולשטענדיג געזונדער מענש און בין ווידער פעהיג צו אלער ארבייט. נאר דאנק איהם בין איך בעפרייט געווארען פון א שווערע און געפעהרליכע אפעראציע, פאר וועלכעס איך בלייב איהם אייביג הערצליך דאנקבאר.

(–) ה. גאלדשמיד, לאדז, קילינסקיעגא 12. 28/1 1934.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

עס זענען נויטיג אינטעליגענטע מיידלעך אלס געהילף־ערציהערינס פון קינדער־גרופען. בעפארצוגט, וועלכע קע־נען די העברעאישע שפראך. מעלדען זיך אין קאנצעלאריע פון אינטערנאט, קילינ־סקיעגא 105 פון 3–4 נאכמ.

עס ווערט געזוכט א שטריקער צו א 10־ער מאשין. ווסכאדניא 56, וו. 45, ביי גראסבערג. 3299

נויטיג האנד־נייהערינס, ווי אויך א לערן־מיידעל צו גוטע טריקאטאזש־ארבייט סמוגאווע 12, וו. 26. 3306

עס איז נויטיג א גוטע אבערלאק־נייהערין און האנד־נייהערין ביי גאלד־בערג, קאמיענגא 4. 3310

א האנד־יונגעל און א לערן־יונגעל קענען זיך זאפארט מעלדען ביי קוטשינסקי זאוואדזקא 28. 3309

פערשידענעס

נאך ארץ־ישראל. אינפארמאציעס: Plac Dąbrowskiego 3, mieszk. 9 פון 10–1 און פון 4–7.

אין קראשעוו האט מען מיר ארויס־גגנב׳עט א געהאקטע קאפאטע און א סאק. די ה״ה גנבים ווערען געבעטען אפצו־ברענגען געגען 50 זל. בעלוינונג צו קאפערמינץ, קאמיענגא 9. דיסקרעציע געזיכערט. 3304

איך גיב ארויס צו ארבייטען אויף 9־ער און 10־ער מאשין־סוועטערס אפער־טען פאר „טריקאטאזש“ אין ארמ. פון דער צייטונג. 3282

ראקאלען

איבערצוגעבען א וואוינונג פון א שטוב מיט א קיך, ביליג דירה־געלד. צו ערפאהרען ביי דארעמבוס, 11. ליסטאפאדא (קאנסטאנטינער) 31, וו. 12.

א בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר 1 אדער ארענטליכע יונגעלייט איז אפ־צוגעבען. פאמארסקא 14, אין אפיצינע, 2 שס., וו. 12, לאסקי.

נאכט־לעגערס זויבער קען מען בע־קומען ווסכאדניא 19, זענדעל.

Zaginione zostały

następujące weksle: 1) 1 weksel na zł. 100.— pł. 15/II 1935 r. wystawca I. Janowski, Łódź, Wólczańska 4 na zlecenie Rozental; 2) 1 weksel na zł. 50.— wystawca Zając, Łódź, Napiórkowskiego 22; 3) 1) weksel na zł. 60.— pł. 15/X 1934, wystawca Sochaczewski, Łódź, 11 Listopada 9, oraz 3 weksle in blanco z wystawienia Ichela Bojmela, Stary Rynek 15, pl 6/XI, 13/XI, 20/XI 34, oraz kwit inkasowy na zł. 700.— na imię Gociała, Zawadzka 23, wyd. przez Bank, Nowomiejska 4.

Uczciwy znalazca zechce takowe zwrócić za wynagrodzeniem do Bojmela, Stary Rynek 15. — Weksle zostają unieważnione.

וויכטיג פאר דאמען

נאר פאר 2 זל. ווערען איבערגעמאכט די עלטעסטע

היטען

אויף גאנץ ניי און אויך נייע היטען צו 3.50 געדענקט די אדרעס

Modystka „TOLA“

23 Zawadzka 23

לעטשניצע

פאר וועגעריש קראנקע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

לאדז, זאוואדזקא 1

טעל. 205-38

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד.

וועגעריש־קראנקע, מענערשוואכע און הויט־קראנקהייטען, אנשלייזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס־סטאציע

איז טעטיג א גאנצען מעת לעת

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל

א בעראטונג 3 זל.

Poradnia WENEROLOGICZNA

הויט און וועגערישע קראנקהייטען

איז געווארען איבערטראגען אויף 2 זשעלאזנא 2 (פיעטריקאווער 47)

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד, זונטאג און הגאות פון 9–2 מיטאג.

א וויזיט 3 זל.

פון 11–1 מיטאג און פון 3–4 נאכמ. נעמט אן א פרוי־דאקטאר.

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה

מאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב־יו״ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען

אין טעקסט—40 „ „ „ „ 60— „ 4 „ „

נאך׳ן טעקסט—12 „ „ „ „ 18— „ „ „

פייער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס מעטערדיגע וואָרט — 10 גר.

אבאנאמענטס־פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טאן פון די אנאנסן איז די פערלאג נישט פעראנט־ווארטליך. די אדמינ. איז אפען טאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.